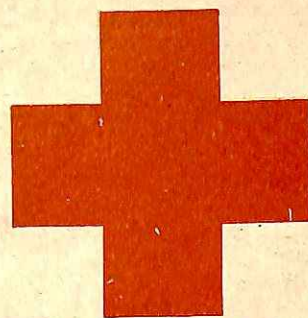

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1964

ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΗΣ ΣΑΜΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ

Ο ΨΑΡΑΣ

Στίχοι
Ι. ΠΟΛΕΜΗ

Μουσική
Α.Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Χρόνος του Βάλς

Βγαί-νειρή θαρ-κού-λα του ψα-ρά ά-πό τό πε-ρι-
γιαί-λι κιά-πλώ-νειό ναύ-της με χα-ρά τὰ δί-χτυα
του καί πά-λι. Τό φεγ-γα-ρά-κι τὸ — για-
λό τὸν κά-νει σὰν κα-δρέ-φτη — καί κά-δε
ψά-ρι πα-χου-λό μέ-σα στὰ δί-χτυα πέ-φτει.
Τρά-βα τὸ δί-χτυ σου — ψα-ρά — κιά-γά-λια
μή — σοῦ σπά-ση, — θαρ-ρῶ πῶς τού-τη τὴ φο-ρά
χι-λιά-δες ἔ-χεις πιά-σει. — Πο-λύ κου-ρά-στη-
κες ψα-ρά, τὰ ψά-ρια εἶν' — δι-κά — σου καί πού λα
ΡΙΧ. ΦΡΕΤΣΑΣ τα — στὴν ἄ-γο-ρά νὰ δρέ-ψης τὰ παι-διά σου. —

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τοῦ, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον
Προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 19ον ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1964 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 5

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως ἀρθρον 6 Α. Ν. 1091. : Διευθύνσεις Περιδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΩΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,
Δόξα 8 Ἰσθρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δραχ. 1,50 — Ἔτησία συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δραχ. 12. Ἑξῶτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολάρια

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρεκκαλούμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν
ὀφειλῆς των, ὡς ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ συνάντησι τοῦ Οἴκου- Σελ. μενικοῦ Πατριάρχου με τὸν Πάπα Ρώμης	2	ST. SPILIOPOULOS: Meeting between Pope and Pag. Patriarch	2
ΣΤΡΑΤΗ ΜΥΡΙΒΗΛΗ: Ἡ Μουσική	3	STR. MIRIVILIS: Music	3
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ: Ἡ ἔλσις των Ἰωαννίνων	4	E. P. PHOTIADIS: The Conquest of Yannina	4
Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ: Ὁ Δεκάλογος	5	K. PAPAPANAYOTIS: Decalog	5
ΟΡ. Α. ΛΟΥΡΙΔΗ: Βραδυφάγοι ἢ ταχυφάγοι;	6	OR. A. LOURIDIS: People who eat too slowly and people who eat too fast	6
ΕΥ. ΣΤΑΜΑΤΗ: Ἡ καθημερινή μας φυσική	7	EV. STAMATIS: Everyday Physics	7
Ν. Κ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Ἡ ταχύτης καὶ ἡ κίνησις τῶν ζώων	8	N. DIMITROKALIS: Speed and movement of animals	8
Φ. ΚΑΡΑΠΠΕΡΗ: Παλίρροιαι	9	F. KARAPIPERIS: Tides	9
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Οἱ μυστικοὶ θησαυροὶ	10	SP. PANAGIOTOPOULOS: Secret treasures	10
Λ.-Μ.: Λαογραφία	11	L.-M.: Folklore	11
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.: Εἰκόνες	12	H.R.C. Activities	12
ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	13	H.R.C. and H.J.R.C. Movement	13
Δ. ΖΕΥΓΩΛΗ-ΓΛΕΖΟΥ: Ποίημα	14	D. ZEYGOLI-GLEZOS: Poem	14
ΚΟΥΛΗ ΑΛΕΠΗ: Ἐνοὶ λυρικοὶ	15	K. ALEPIS: Foreign Lyrics	15
ΚΩΣΤΗ ΒΕΛΑΜΥΡΑ: Ὁ Πουρνάς	16	K. VELMIRAS: Pournas	16
Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Ποίημα	17	Z. PAPANTONIOU: Poem	17
Σ.Π.: ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (Σουρής, Κονδυλάκης, Τριαντά- φυλλος)	18	S.P. ANTHOLOGY (Souris, Kondylakis, Triantafyl- los)	18
ΠΑΠΠΟΥ-ΓΙΑΓΙΑΣ: Ἑμμετρος συμβουλὲς κλπ.	20	GRANDFATHER-GRANDMOTHER: Advice in verse	20
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἱστορικὲς χρονολογίαις	21	EDITORIAL: Historical Dates	21
Κ. Δ. ΚΟΛΟΒΟΥ: Δευκαλίων καὶ Πύρρα	22	K. D. COLOVOS: Deucalion and Pyrrha	22
ΤΑΚΗ ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ: Ἐδεσσα	22	T. KALONAROS: Edessa	22
ΔΑΝΑΟΥ: Ἱστορικὰ ἀνέκδοτα	23	DANAOS: Historic Anecdotes	23
ΕΚΤ. ΜΑΛΟ: Χωρὶς οἰκογένεια	23	HEC. MALO: Without family	23
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ-ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ	24	READERS CONTRIBUTION: PUZZLES	24
Α. Β. - Ι. ΠΟΛΕΜΗ - Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Στίχοι - Μουσική στὰ ἐσώφυλλα		A.-B., I. POLEMIS, A. PANAGIOTOPOULOS: Lyrics - Music, inner cover	

Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ Ε.Ε.Σ.

Τὴν 6ην Ἰανουαρίου ἐ.ε. ἐγένετο εἰς τὸ ἐν Βούλᾳ
Ἀσκληπείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

ἡ καθιερωμένη ἐορτὴ κοπῆς τῆς πίττας. Κατ' αὐτὴν
ὠμίλησαν ὁ Πρόεδρος τῆς ἐφορείας Ἀσκληπείου

κ. Ἡλ. Καντὰς ὅστις ἔκαμε ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου
τοῦ Ἀσκληπείου ἐν Βούλᾳ καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Πρό-
εδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κων. Γεω-
ργακόπουλος, τόνισας τὰς προσπάθειάς αἱ ὁποῖαι
καταβάλλονται διὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ προτύπου
τοῦτου ἰδρύματος καὶ τὰ ἐπιτεύγματα αὐτοῦ, εὐχόμενος
εὐτυχίαν καὶ πρόσδον εἰς τοὺς παριστάμενους, οἵτινες
ἦσαν οἱ διευθυνταὶ ἱατροί, καὶ λοιπὸν προσώπων τοῦ
ἰδρύματος, αἱ κυρίαι τοῦ κύκλου Ἑλληνικοῦ Φωτός,
ἐθελονταὶ ἀδελφαὶ καὶ Ἐρυθροσταυρίτες, νοσηλευ-
μενοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄλλοι συνεργάται τοῦ Ε.Ε.Σ.

Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Τὴν 13ην Ἰανουαρίου εἰς τὸν Σταθμὸν Πρώτων
Βοηθειῶν Ἀθηνῶν ἐγένετο ἡ ἐορτὴ τῆς κοπῆς τῆς
πίττας. Ὁμίλησε δι' ὀλίγων ὁ Πρόεδρος τῆς ἐφορείας
Παροχής Βοηθείας στρατηγὸς κ. Στ. Γυαλίστρας,
ἐν συνεχείᾳ δὲ ἔκαμε ἀπολογισμὸν τοῦ ἰδρύματος,
κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ὁ κ. Διευθυντὴς τοῦ Σταθμοῦ.
Κατόπιν διενεμήθη ἡ πίττα εἰς τοὺς παριστάμενους καὶ
τοὺς παριστάμενους Σαμαρείτας, καὶ εἰς τοὺς προσ-
κεκλημένους συνεργάτας τοῦ Ε.Ε.Σ.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΚΕΨΙ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, στις 11 το πρωί, ένα αεροπλάνο της «Ολυμπιακής» απογειώθηκε από τον αερολιμένα Αθηνών για να πραγματοποιήσει ένα ταξίδι με κοσμοϊστορική σημασία. Πρώτος του σταθμός η Κωνσταντινούπολις. Έπιβάτες του οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κρήτης κ. Ευγένιος, Ρόδου κ. Σπυρίδων, Βεροίας κ. Καλλίνικος και Αυστραλίας κ. Ίεζεκιήλ, οι Καθηγητές της Θεολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ.κ. Κονιδάκης και Χρήστου, εκπρόσωποι του Υπουργείου των Έξωτερικών και απεσταλμένοι των Αθηναϊκών εφημερίδων.

Στην Πόλη έπεβιβάσθησαν στο αεροπλάνο ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Αθναγόρας και πολλοί Αρχιερείς του Πατριαρχείου: Στάθμευσε και διανυκτέρευσε στη Ρόδο, όπου το πρωί της Κυριακής ο Παναγιώτατος έτέλεσε μνημόσυνο για την ανάπαυσι της ψυχής του Αμερικανού Προέδρου Τζών Κέννεντυ, που έπεσε θύμα των ανθρωπιστικών ιδεών του.

Το μεσημέρι της ίδιας ημέρας το αεροπλάνο προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο των Ιεροσολύμων και στον Παναγιώτατο έγινε τιμητική υποδοχή από τον Βασιλέα της Ιορδανίας Χουσεΐν, που είχε έρθει γι' αυτό το σκοπό στην Αγία Πόλη από την πρωτεύουσα του βασιλείου του, το Αμμάν.

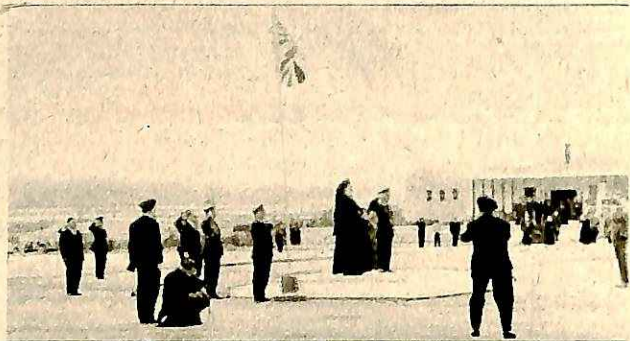
Το ίδιο βράδυ έγινε η πρώτη συνάντησι του Οικουμενικού Πατριάρχη με τον Πάπα. Και το πρωί της Δευτέρας οι δύο Αρχηγοί των Εκκλησιών συναντήθηκαν πάλι στην κατοικία του Ιεροσολύμων Βενεδίκτου, στο Όρος των Ελαιών, πολύ κοντά στον τόπο απ' όπου ο Χριστός ανέβηκε στους ουρανούς. Η πιο συγκινητική στιγμή σ' αυτή τη συνάντησι ήταν η ταυτόχρονη έκφωνήσι του «Πάτερ ημών» από τους Αρχηγούς των δύο Εκκλησιών. Ασύμμετρητα ενώθηκαν μαζί τους όλοι οι παριστάμενοι, Αρχιερείς και Καρδιναίοι, δημοσιογράφοι και φωτορεπόρτερς, επίσημοι και ανεπίσημοι, και μία κοινή, θερμή προσευχή ανέβηκε στον ουρανό κύπερ της των πάντων ενώσεως.

Η Δευτέρα 6 Ιανουαρίου ήταν εκεί παραμονή των Χριστουγέννων, γιατί το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ακολουθεί το παλαιό ημερολόγιο. Είχαμε έτσι την ευκαιρία να εκκλησιασθούμε στη Βηθλεέμ, στο Ναό που έχτισε στα 325 μ.Χ. η Αγία Ελένη, για να στεγάσει και να προστατεύσει από τη φθορά του χρόνου και των ανθρώπων το Άγιο Σπήλαιο, όπου γεννήθηκε ο Χριστός. Ήταν η πρώτη μας επίσκεψι σε τόπο αγιασμένος από την ανθρώπινη παρουσία του Κυρίου και η συγκίνησι που δοκίμασαμε όλοι ήταν συγκλονιστική. Ήταν εκεί, μπροστά στα μάτια μας, η Φάτνη, το λίκνο που γνώρισε τα πρώτα σκιρτήματα του Θεού Βρέφους και του χάρισε τον πρώτο του ύπνο. Σπάνια τύχη και για την Βηθλεέμ, να χοροστατούν δύο Πατριάρχες στην ακολουθία της Γεννήσεως και να συλλειτουργούν είκοσι Αρχιερείς, πνευματικοί ποιμένες ολοκλήρου σχεδόν του Έλληνισμού, όχι μόνον αυτού που κατοικεί στην Ελλάδα αλλά κι εκείνου που είναι σκορπισμένος από την Προποντίδα έως τη Νέα

Ζηλανδία και από τη Μέση Ανατολή έως την Αμερικανική ήπειρο.

Την Τρίτη την αφιερώσαμε στην επίσκεψι των Αγίων Τόπων, που βρίσκονται μέσα και γύρω από τα Ιεροσόλυμα, στο αρχαίο τμήμα της Αγίας Πόλεως, που το κατέχει η Ιορδανία. Μέσα στην πόλη, το Πραιτώριο με τις φοβερές υπόγειες φυλακές του — κοιλώματα φυσικών σπηλαίων — ή Όδος του Μαρτυρίου με τα σημεία όπου σταμάτησε ο Χριστός καταπονημένος από το βάρος του Σταυρού, ο Γολγοθές και ο Πανάγιος Τάφος. Και έξω από την πόλη, το Όρος των Ελαιών, ο Τάφος της Παναγίας στη Γεθσημανή, ο τάφος και το σπίτι του Λαζάρου στη Βηθανία. Ίερά προσκυνήματα, ικανά ν' απαλύνουν και την πιο σκληρυμένη καρδιά χριστιανού.

Την Τετάρτη, διάβασι του Ιορδάνη και μετάβασι στο Αμμάν, όπου ο Οικουμενικός Πατριάρχης, ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων και όλονκληρη η συνοδεία

Ανωτέρω: Μία άποψις από την αναχώρησι της Α.Θ.Μ. του Πατριάρχου από το αεροδρόμιο του Αμμάν. Παρ' αυτόν η Α.Μ. ο Βασιλεύς της Ιορδανίας Χουσεΐν.

τους έγιναν επίσημα και εγκάρδια δεκτοί στα ανάκτορα από τον Βασιλέα Χουσεΐν, τον προοδευτικό μονάρχη της Ιορδανίας. Ο ίδιος κατευώδωσε τον Αρχηγό της Ορθοδοξίας στο αεροδρόμιο, την επόμενη μέρα, αποδίδοντάς του και πάλι τιμές αρχηγού κράτους.

Στην μακραίωνη ιστορία της Ανατολικής Εκκλησίας δεν έχει σημειωθεί ευφρόσυνο γεγονός τόσο θαυματικό στην εμφάνισι και τόσο σημαντικό στην ουσία του, όσο αυτό το ταξίδι του Οικουμενικού Πατριάρχου στους Αγίους Τόπους. Οι καρποί που θ' αποδώσει για το καλό της Χριστιανοσύνης και της Ανθρωπότητας, θα δικαιώσουν την αίσιοδοξία του Παναγιωτάτου. Και θα επαληθεύσουν το προφορικό μήνυμα που έστειλε στον Πατριάρχη ένας άλλος έμπνευσμένος καλλιεργητής της πανανθρώπινης αγάπης, ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος: «Η πειρώτισσα ήταν η Ολυμπιάς, η μητέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, του στρατηλάτη που μετέδωσε στις χώρες της Ανατολής την ελληνική αντίληψι για τον πολιτισμό και διέδωσε τη γλώσσα, στην οποία μια μέρα θα γραφόταν το Εὐαγγέλιο. Η πειρώτης είναι ο Ιερόρχης που οδηγεί σήμερα τους οπαδούς του Εὐαγγελίου «εις μίαν πόλιν, υπό ένα ποιμένα», το Χριστό».

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

ΣΤΡΑΤΗ ΜΥΡΙΒΗΛΗ

Κουβεντιάσαμε για την μουσική περπατώντας μαζί με το νέο μου φίλο.

Τί είναι λοιπόν αυτή η λεπτή γοητεία των ήχων, που απλώνεται γύρω από τη μουσική σαν τριανταφυλλιά ατμόσφαιρα από αντιφέγγισμα μακρινής πυρκαϊάς; Όταν έμβαπτισθή κανείς μέσα εις αυτήν απορροχίζεται. Αλλάζει εντός του ο ρυθμός του κόσμου. Ο έσωτερικός και ο έξωτερικός. Όλα κινούνται κάτω από μίαν νέαν έπιταγήν, που δεν έχει τίποτε το κοινόν με την ιδιαιτέραν ουσίαν των άλλων καλών τεχνών.

Είναι αλήθεια αυτό. Όλες οι τέχνες έχουν πολύ από το στοιχείον της μαγείας και κάθε αληθινός τεχνίτης κρατεί πραγματικά στο χέρι του ένα όπλο θαυμαστόν και επικίνδυνον. Η ικανότης του καλλιτέχνου αρχίζει άλλωστε από αυτό: Να ήμπορέσει να κινηση την ψυχή και τις αίσθήσεις των ανθρώπων σε μιά πραγματικότητα έξω απ' το τη Φυσική, που να έχει μολτατα όλα τα στοιχεία μιάς παλμώδους και έντατικής ζωής. Αλλά στη μουσική αυτό το πράγμα συμβαίνει με τον άμεσώτερον και έκπληκτικώτερον τρόπον. Η μουσική είναι η γοητευτικώτερα των γοητειών. Δημιουργεί καταστάσεις και κινεί φανταστικούς κόσμους, τους οποίους δεν έγνωρίσαμε ποτέ ως σχήμα και ως χρώμα, αλλά τους οποίους μάς φέρνει κοντά — κοντά στην ψυχή, σαν σκιές νοσταλγιών, που μάς εγγίζουν κάτω από το πέπλον υπό το όποιον έρχονται σκεπασμένες και μάς γνέφουν με φιλικά νοήματα. Γι' αυτό οι αρχαίοι λαοί έκρατούσαν την

μουσική σαν μιά τέχνη ιερή, μυστική. Προωρισμένη να εκφράζει τις σχέσεις του ανθρώπου με το θεϊόν. Και πόσον δεν μάς μίλησαν έως τώρα για την άλλη παράξενη ιδιότητα που έχει η μουσική, να έμποτίζει μιά στιγμή, μίαν ημέρα,

Ελαιογραφία του SARACENI (16ος αι.)

ένα τοπίο, ένα γεγονός της ζωής μας και να μάς το ξαναδίνη ύστερα από πολύν καιρό, εκεί που δεν το περιμένουμε εξαυλωμένο μουσικά. Τελευταία μου συνέβη και πάλιν αυτό. Ξανάκουσα μία χαριτωμένη σελίδα του Σοϋμπερτ ολότελα τυχαία. Εκείνη τη γνωστή «μουσική στιγμή». Έπερνούσα ένα σοκάκι ήσυχο και άπόμερο, από αυτά που δεν χωρούν αυτοκίνητο. Και ξαφνικά ένα πιάνο από κάποιον ψηλό πά-

τωμα άρχισε να έκτελῃ με διακρισι και με πολύ αίσθημα αυτό το μικρό κομμάτι. Είχα πάνω από έξη χρόνια να το άκούσω. Έμεινα εκεί γοητευμένος μέσα στο στενό δρομάκι και οι νότες έγέμιζαν το μέρος σαν μιά μουσική βροχούλα. Η ψυχή μου

την έπινε διψασμένη, ευγνωμονούσα, δονούμενη από τρυφερή συγκίνησι. Κάτω από τους γοργούς και συνάμα νοσταλγικούς ρυθμούς του, που είναι μουσκεμένοι από ένα είδος γλυκειά θλίψι σαν με ακριβό μύρο, εκινήθησαν ώρες συγκινητικές από τα περασμένα. Ώρες που επάληψαν μέσα στη θύμησι χωρίς να χάσουν τίποτε από το άρωμά των και τώρα ξαναπέρασαν κρατημένες χέρι με χέρι, σαν μιά λιτανεία από λευκές γυναικείες μορφές, με χαρακτηριστικά μισοσβυστά, με μακρινές ρόμπες σαν ούρες έξωτικών παγωνιών. Δένδρα με λεπτότατα κλωνιά έλύγιζαν τα τόξα των, το φώς ήταν χρυσό και τριανταφυλλί, τα σχήματα ήταν γεμάτα ευγένεια και όλα έμοοχοβολούσαν από γλυκύτατη θλίψι

πολύ νοσταλγημένη. Ήταν μιά αληθινή γοητεία που έσταμάτησε μαζί με την τελευταία νότα.

Θά ήθελα να φιλήσω ένα-ένα τα άγνωστα μουσικά δάκτυλα που μου έρριξαν από ψηλά, αυτό το θείο δώρο, όπως ένα χέρι θά έρριχνε μιά φούχτα φλουριά σ' έναν ζητιάνο που θά ήτανε σταματημένος έρημος και ολομόναχος στη θέση μου, εκεί μέσα στο στενό σοκάκι...

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τρεις μήνες έτσι πολεμούν στ' αλώνι του ξημου τόπου, χέρι με χέρι πιάνονται, πόδι πατεί το πόδι.

Πάει η ψυχή του 'Αλή πασά, του 'Αλή το μίσος πάει, και νά, σ' της Αίμης τον βυθό η ώραία Κυρά ξυπνάει. Τού Ρήγα γιέ, της Μοίρας γιέ, χουσε σάν καλωσύνη, δικά σου είναι τὰ Γιάννενα με την Κυρά Φροσύνη!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΩΤΗΣ

ΟΤΑΝ Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ τών 'Ελλήνων τῷ 1912 Διάδοχος ἀκόμη τότε καί ἔπειτα Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἐγκατέστησε τὸ πρῶτον ἐπὶ τουρκικοῦ ἐδάφους στρατηγεῖν του εἰς τὴν 'Ελασσόνα καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ ὁ ἀγὼν εἰς τὸ Σαραντάπορον, τὸ φεβρὸν ἐκεῖνο φρουριακὸν συγκρότημα, ποὺ ἐθεωρεῖτο ἀπόρρητον ἀπὸ τὴν διεθνή στρατιωτικὴν κριτικὴν, εἶπεν:

— «Ὅχι, δὲν ὑπάρχει ὄχυρόν ποὺ νὰ μὴ ἐκπορθῇται διὰ κυκλωτικῆς κινήσεως.

Καὶ πράγματι. Καὶ τὸ Σαραντάπορον ἔπεσε καὶ ὅσα συγκροτήματα ἦσαν ἐμπρὸς τοῦ ὁ ἐλληνικὸς στρατός. Καὶ τώρα ἤρχετο ἡ σειρά τοῦ Μπιζανίου, τοῦ σπουδαιοτέρου φρουρίου ἀπὸ ὅσα ἡμῶν διέζαν τὴν 'Ελλάδα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ 'Ιωάννινα, τὰ θρυλικά 'Ιωάννινα, τὴν πρωτεύουσάν ἐπὶ Τουρκοκρατίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ 'Ελληνισμοῦ, τὴν κατ' ἐξοχὴν ἐστὶν ἀρματολισμοῦ, παιδείας καὶ πλούτου, — «Γιάννινα, πρῶτα στ' ἄρματα, στὰ γρόσια καὶ στὰ γράμματα».

Ἀλλὰ τὸ Μπιζάνι ἦτο ἀριστούργημα τῆς γερμανικῆς ὀχυρωτικῆς τέχνης. Οἱ Γερμανοὶ ὀργανώται τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἀνεκέρητταν αὐτὸ ἀπόρρητον. Καὶ ὅχι μόνον οἱ Γερμανοί. Καὶ οἱ Βρεττανοὶ καὶ οἱ Γάλλοι τεχνικοὶ τοῦ πολέμου ὑπεστήριζαν τὰ αὐτά. Καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν ἐδικαιώοντο ἡ γνώμη, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν οἱ 'Ελληνες, ἀν καὶ λυσσῶδως ἐπολεμοῦσαν, ἦσαν καθηλωμένοι ἐμπρὸς εἰς τὸ Μπιζάνι, ποὺ ὑπερήσπιζαν λαμπροὶ μαχηταί, ἐπὶ κεφαλῇ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ παστὴς τῶν 'Ιωαννίνων 'Εσάτ, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν νεώτερον ἀδελφὸν του Βεχίπ βέην, ἀρχηγὸν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ σπουδαῖον ὀχυρωτικόν. Καὶ ἄς σημειωθῇ ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ ἐξαίρετοι ἀδελφοὶ προήρχοντο ἀπὸ παλαιὰν ἐξωμότιδα οἰκογένειαν τῶν 'Ιωαννίνων, ἦσαν ἀπόφοιτοί τῆς περιωνύμου Ζωσιμαίας Σχολῆς καὶ κατόπιν διέπρεψαν εἰς τὴν Πολεμικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Βερολίνου.

Ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος περατώσῃ τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Μακεδονίαν, θὰ στραφῇ πρὸς τὸ μέτωπον τῆς 'Ηπείρου, ὅπου ὁ ἀγὼν βραδύνει. Καὶ βραδύνει ὁ ἀγὼν καὶ διότι ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐκστρατείας — 5ης 'Οκτωβρίου 1912 — ὀλιγάριθμος ἦτο ὁ στρατὸς ποὺ εἶχε διατεθῇ εἰς τὴν 'Ηπειρον, — καὶ ὅμως ὁ μικρὸς αὐτὸς στρατὸς θὰ κατορθώσῃ θαύματα καὶ θὰ προχωρῇ νικῶν καὶ τοὺς Τούρκους καὶ τὸν ἀπαίσιον χειμῶνα, καὶ θὰ φθάσῃ ἕως τὸ Μπιζάνι, τὸν τελευταῖον τοῦτον προμαχῶνα. Ἀλλὰ βραδύνει ὁ ἀγὼν καὶ διότι κρατερὰ ἦτο ἡ ἄμυνα τῶν πολιορκουμένων, κρατερὰ καὶ ἀρι-

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

στοτεχνικῇ, ἀξία τῶν καλυτέρων παραδόσεων τῆς τουρκικῆς πολεμικῆς ιστορίας.

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος βιάζεται νὰ δώσῃ τέρμα εἰς τὴν 'Ηπειρωτικὴν ἐκστρατείαν. Ἀρκετὰ ἔχει χρονίσει ὁ ἐκεῖ ἀγὼν. Ἀδμημονεῖ τὸ ἐσωτερικόν. Ἐμπλοκαὶ δημιουργοῦνται εἰς τὴν διπλωματικὴν διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν μας ζητημάτων. Καὶ τὸ πλεόν ἀμείλικτον: Ὁ Κωνσταντῖνος προβλέπει, εἶναι βέβαιος, ὅτι οἱ Βούλγαροι θὰ παρασπονδήσουν, θὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν, θὰ ἔχωμεν πόλεμον μαζί των, ὅπως καὶ εἴχαμεν ἐντὸς ὀλίγου, — διὸ καὶ πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ τελειώσωμεν εἰς τὴν 'Ηπειρον καὶ ὅλος ὁ στρατός μας νὰ συγκεν-

Ἡπειρώτης

τρῶθῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος σπεύδει εἰς τὸ Μπιζάνι με πολλὴν στρατὸν καὶ δίδει τὴν λύσιν βασιζόμενος εἰς σχέδιον κυρίου τοῦ 'Ιωάννου Μεταξᾶ, λοχαγοῦ τότε, τοῦ ἔπειτα προέδρου τῆς κυβερνήσεως τῆς 28ης 'Οκτωβρίου τοῦ 1940.

Εἰς τὰς 2 1/2 τὸ πρωὶ τῆς 21 Φεβρουαρίου τοῦ 1913 ὁ 'Εσάτ διαμνηνύει εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, ὅτι θὰ παραδοθῇ. Καὶ λαμβάνει τὴν ἀπλησιμένην αὐτὴν ἀπόφασιν ὁ ἥρωας ἐκεῖνος, ἀφοῦ ὁ στρατός του εἶχε πολεμήσει πράγματι μέχρι ἐσχάτων, — καὶ τὸ Μπιζάνι ἔχει πλεόν σιγήσει. Εἰς τὰς 9 τὸ πρωὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὸ τρομερὸν φρούριον, τὸ θυσιαστήριον αὐτὸ τῆς 'Ελληνικῆς 'Ελευθερίας, ἔχει καλυφθῇ ἀπὸ λευκὰς σημαίας. Τὴν αὐτὴν ὥραν τρεῖς ἱλαὶ ἱππικοὶ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Σούτζον εἰσέρχονται εἰς τὰ 'Ιωάννινα. Καὶ τὴν 1ην μεταμεσημβρινὴν ὥραν τῆς ἐπομένης, 22 Φεβρουαρίου, εἰσέρχεται θριαμβευτικῶς ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος εἰς τὴν πόλιν τῶν θρύλων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτο μοιραῖον νὰ ἐξέλθῃ Βασιλεὺς: Διότι ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄλυσιν τῶν 'Ιωαννίνων ἐδολοφονεῖτο εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ὁ Γεώργιος ὁ Α', μάρτυς τοῦ Γένους καὶ Σωτὴρ τῆς Θεσσαλονικῆς.

Τὴν σημασίαν τῆς 'Ηπειρωτικῆς ἐκστρατείας μετὰ τὴν φωτεινὴν κατακλειδὰ τῆς, τὴν εἴσοδον εἰς τὰ 'Ιωάννινα, ἐξήραν πολλοί, ἰδιόκοι μας καὶ — πρὸ πάντων — ξένοι. Ἀλλὰ τὸ πλεόν βαρυσήμαντον ἐγχώμιον ἐπλεξεν ὁ στρατηγὸς 'Εντοῦ, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν 'Ελ-

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 16)

ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ

ΟΙ ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΕΣ εἶναι 8, τι ὠραιότερο μᾶς ἔδωκεν ὁ παντοδύναμος καὶ πανάγαθος Θεός. Μιὰ μέρα ποὺ οἱ 'Ισραηλίτες βρισκόνταν στρατοπεδευμένοι στὴν πεδιάδα τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆ ἐπάνω στὸ ὄρος καὶ τοῦ εἶπε: «Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ 'Ιακώβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς 'Ισραὴλ»: Αὐτοὶ εἶδαν ὅλα ὅσα ἔκαμα στοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἀκόμα πῶς τοὺς μετέφερα στὰ φτερά τῶν αἰτῶν κοντά μου. Τώρα θὰ ἀκούσουν τίς ἐντολές μου καὶ ἂν φυλάξουν τὴν διαθήκην μου θὰ τοὺς προστατεύσω καὶ θὰ τοὺς ξεχωρίσω ἀπὸ ὄλους τοὺς λαοὺς. Θὰ εἶναι οἱ ἐκλεκτοί μου. Ὁ Μωϋσῆς κατέβηκε καὶ ἀνεκοίνωσεν ὅλα αὐτὰ στὸν περιούσιον λαόν. Τὸ πλῆθος ἐμέθυσε ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Πολλὰ δάκρυα αὐλάκωσαν τίς παρειὰς τῶν 'Ισραηλιτῶν. Ὅλοι ὤψωναν τὴν φωνὴν τοὺς καὶ ἔδιναν μιὰ μεγαλόστομη ὑπόσχεσι: «Ὅλα ὅσα μᾶς εἶπεν ὁ Θεός θὰ τὰ τηροῦμε. Ὑποσχόμαστε πλήρη ὑπακοή...». Ὁ Μωϋσῆς εὐχαριστήμενος ἀπὸ τὴν ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴ τῶν ἐντολῶν παράγγειλε στὸ λαὸ νὰ ἐτοιμασθῇ καὶ νὰ καθαρισθῇ ἐπὶ δύο μέρες. Τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ ἔπρεπε νὰ ἀστράφτουν ἀπὸ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ὠραιότητα, γιατί θὰ τοὺς μιλοῦσεν ὁ Κύριος πάνω ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Καὶ ἀληθινὰ ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὴν χαράν τῆς τρίτης ἡμέρας ἀνέβηκε μονάχος του ὁ Μωϋσῆς στὴν κορυφὴ τοῦ Θεοβάδιστου βουνοῦ. Ἀκούσθηκαν τότε βροντὲς, ἤχοι δυνατοὶ ἀπὸ σάλπιγγες καὶ φάνηκαν ἀστραπεὶς καὶ πυκνότατοι καπνοί. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν σημάδια τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαὸς εἶχε ταραχθῇ καὶ δοκίμαζεν ἄγριο φόβο. Τότε ἀκούσθηκε φωνὴ βροντερῆ, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔλεγε:

«(1ον) Ἐγὼ εἰμὶ Κύριος ὁ Θεός σου... οὐκ ἔσονται σοὶ Θεοὶ ἕτεροι πλὴν Ἐμοῦ... (2ον) Οὐ ποιήσεις σε-αντῶ εἰδωλόν, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ σκηνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτούς. (3ον) Οὐ λήψῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ μα-

ταίῳ. (4ον) Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν· ἐξ ἡμέρας ἔργα καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. (5ον) Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς. (6ον) Οὐ φονεύσεις. (7ον) Οὐ μοιχεύσεις. (8ον) Οὐ κλέψεις. (9ον) Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ. (10ον) Οὐκ ἐπιθυμήσεις... ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί».

«Ο ΜΩΥΣΗΣ» ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΥ

Οἱ 'Ισραηλίτες ἦσαν ἐστραμμένοι πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ καὶ ἄκουαν με βαθύτατο σεβασμό. Ἐδωκαν σὲ συνέχεια ρητὴ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι τίς 10 αὐτῆς ἐντολῆς θὰ τίς τηρήσῃ σὲ ὅλην τὴν ζωὴν. Ἔτσι κλείσθηκε μιὰ συμφωνία στὸ ὄρος Σινᾶ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ 'Ισραηλιτικοῦ λαοῦ. Ὁ Θεὸς ἐφάνερωσε τὸ θέλημά του καὶ ὁ λαὸς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ ἐκτελῇ τοῦτο.

Αὐτὴ ἡ συμφωνία εἶναι ἡ Π. Διαθήκη.

Ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκεν, ἔπειτα ἀπὸ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, στὴν κορυφὴν τοῦ Σινᾶ με ἀκόλουθο τὸν Ἰησοῦ τοῦ Νανῆ, γιὰ νὰ πάρῃ γραπτὰς τίς δέκα ἐντολές. Ἐπειδὴ ὁμως ἔμενε σαράντα ὁλόκληρες μέρες στὸ ὄρος Σινᾶ, ὁ λαὸς ἐξέχασε τὴν ὑπόσχεσι, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει στὸ

Θεὸ καὶ ζήτησεν ἀπὸ τὸν 'Ααρὼν νὰ κατασκευάσῃ μόσχο χρυσόν, τὸν ὁποῖον νὰ λατρεύσουν ὡς Θεόν. Ὁ 'Ααρὼν ὑπέκρινε.

Τόσο πολὺ λυπήθηκε ὁ Μωϋσῆς, ὅταν κατέβηκεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους γιὰ τὸ ἁμάρτημα αὐτὸ τοῦ λαοῦ, ὥστε ἔρριξε κάτω καὶ κομμάτιασε δυὸ λίθινες πλάκες, τίς ὁποῖες σήκωνε καὶ πάνω στὶς ὁποῖες ἦσαν γραμμένες οἱ δέκα ἐντολές. Ὁ χρυσὸς μόσχος συντρίφτηκεν ἀμέσως καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκε καὶ πάλι στὸ ὄρος γιὰ νὰ πάρῃ ἄλλες δυὸ πλάκες τοῦ Θεοῦ Νόμου. Κατασκεύασεν ἔπειτα ἓνα κιβώτιον ἀπὸ πολὺτιμο ξύλον, χρυσομένο, καὶ ἔβαλε μέσα του τίς πλάκες. Τὸ κιβώτιο αὐτὸ ὀνομάσθηκε Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Μετὰ τὴν κατάβασιν τοῦ ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ Σινᾶ ὁ Μωϋσῆς ἀργάνωσε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, τὰ τῆς Θείας λατρείας. Κατασκεύασε μιὰ σκηνή, ἡ ὁποία ὀνομάσθηκε ΣΚΗΝΗ τοῦ Μαρτυρίου, γιατί μέσα σ' αὐτὴν φυλαγόταν ἡ κιβωτὸς τῆς Διαθήκης με τίς πλάκες, ποὺ μαρτυροῦσαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου εἶχε διαμερθεῖ σὲ δυὸ μέρη: στὸ Ἅγιον καὶ στὰ Ἅγια τῶν ἁγίων. Στὰ Ἅγια τῶν ἁγίων φυλαγόταν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, μέσα στὴν ὁποία ὑπῆρχον ἑκτὸς ἀπὸ τίς πλάκες καὶ ἄλλα ἱερὰ πράγματα. Γύρω ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχεν αὐλή, μέσα στὴν ὁποία ἦσαν τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυμάτων πάνω στὸ ὁποῖο καίγονταν ὀλόκληρα ζῶα.

Οἱ δέκα ἐντολές, ἡ καλύτερα ὁ δεκάλογος, ὑπῆρξεν ἡ βάσις καὶ ὁ ὁδηγὸς τῶν 'Ισραηλιτῶν στὶς μεταξὺ τοὺς σχέσεις. Παραπλήσια πρὸς τὸν ἐμφυτον ἠθικὸν νόμον ὑπάρχει καὶ ὁ νόμος, τὸν ὁποῖον ἐθέσπισε ὁ Θεὸς χάριν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Νόμος αὐτὸς ὀνομάστηκε ἠθικὸς νόμος ἢ νόμος ἐξ ἀποκαλύψεως.

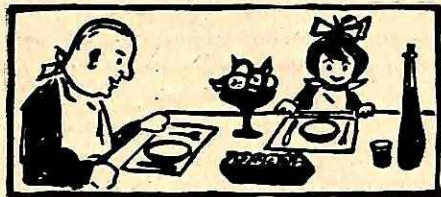
Ἡ ἀποκάλυψις τῆς Θείας θελήσεως ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως βρίσκεται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὀνομάζεται Μωσαϊκὸς νόμος.

Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος εἶναι τεραστίως σημασίας ἠθικὸς κώδιξ καὶ τοῦτο μαζί με τ' ἄλλα, προκειμένου γιὰ νόμο ἐξ ἀποκαλύψεως. Ὁ Νόμος αὐτὸς ἐξ ἄλλων χαρακτηρίζεται ὡς παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἦλθε καὶ μᾶς ἐκάλεσε νὰ πιστεύσωμεν ἀπολότως.

(Συνέχεια στὴ σελ. 9)

Πώς πρέπει να Τρώμε. ΒΡΑΔΥΦΑΓΟΙ Ή ΤΑΧΥΦΑΓΟΙ;

ΟΡ. Α. ΔΟΥΡΙΔΗ

Σχέδιο ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΡΩΓΩΜΕΝ άργα ή γρήγορα; Αί γνώμαι διίστανται σχετικώς. Οί συμβουλευόντες να τρώγωμεν άργά βασίζονται επί του αξιώματος ότι κάθε «μπουκιά» τροφής πρέπει να μασάται τουλάχιστον 25-30 φορές, διότι, άλλως, εκείνος που «βιάζεται στο τραπέζι» υποφέρει από στομαχοεντερικά διαταραχάς. Η γνώμη των βασίζεται επί του έξης συλλογισμού: διά να ζήση κανείς πρέπει να τρέφεται, αλλά διά να τρέφεται πρέπει να «χωνέψη», άφου δέ ή καλή πέψις — και μάλιστα ή «πρώτη πέψις, που γίνεται εις τό στόμα» — προϋποθέτει καλήν μάσησιν, πρέπει άρα να τρώγωμεν άργά. Άλλωστε ή Φυσιολογία διδάσκει ότι «όσο τελειότερα και λεπτότερα είναι ή κατάμνησις των τροφών τοσούτω άμεσώτερον ύφίστανται αί ούσαι αύται την επίδρασιν του σιάλου και των λοιπών πεπτικών υγρών και τοσούτω ταχύτερον και έντελέστερον διαλύονται και αποχωρίζονται τά εύπεπτα μέρη αυτών» ως εκ τούτου δέ, όταν οί όδόντες έλλείπωσιν ή είναι έφθαρμένοι ή δέ μάσησις δέν γίνεται τελεία, πλημμελώς μέν ένεργείται ή πέψις, άτελώς δ' άπορροφείται ή τροφή». Ίδέτε, αναφωνεί υπέρμαχος της βραδυφαγίας, τούς γέροντας. Τρώγουν σιγά-σιγά, δι' αυτό και εφθασαν εις την

προχωρημένην ηλικίαν των. Έάν δέ εκπλαγήτε διά τό συμπέρασμα του συλλογισμού του θα σάς άπαντήσει ότι, έφ' όσον ή συνήθεια είναι δευτέρα φύσις, άσφαλώς πρέπει από μακρού χρόνου οί γέροντες να έτρωγον άργά και δι' αυτό μακροζωούν. Έάν δέ τολμήσετε να τόν άντικρούσετε λέγοντες ότι ή μακροζωία των γερόνων όφείλεται ίσως εις την ισχυράν των «κράσιν», τότε θα σάς φέρη ως παάρδειγμα τόν έλέφαντα που τρώγοντας άργά-άργά ζή πολλά χρόνια, έν άντιθέσει προς τόν λέοντα και την τίγριν που ζουν όλίγα χρόνια, επειδή τρώγουν γρήγορα και άρπακτικά.

Αυτάς και άλλας άκόμη αίτιολογίας προβάλλουν οί υπέρμαχοι της βραδυφαγίας και διαισθάνομαι, άγαπητοί άναγνώσταί, ότι κλίνετε ήδη υπέρ της άπόψεώς των. Μη βιάζεσθε όμως, διότι και οί θιασάται της ταχυφαγίας, έπιθυμούντες να μη ύστερήσουν εις έπιχειρήματα, σάς τά παραθέτουν δι' έμού εύθως παρακάτω. Και λέγουν: Η Φυσιολογία μάς διδάσκει έπίσης, ότι ή ταχεία και έντονος μάσησις προκαλεί υπερέκκρισιν των υγρών του σιάλου, του στομάχου και γενικώτερον όλου του πεπτικού συστήματος. Μία δέ πολύ βραδεία μάσησις άσφαλώς ανακόπτει και εξαλείφει ίσως την όρεξιν φαγητόν, άλλωστε, που δέν τρώγεται με όρεξιν έχει μειωμένην την θρεπτικήν του άπόδοσιν. Πώς θέλετε λοιπόν, συνεχίζει άλλος ταχυφάγος, να έχη ένεργητικότητα, να έχη ζωή μέσα του εκείνος που «στριφογυρίζει» την «μπουκιά» εις τό στόμα του, ως εάν σκέπτεται εάν θα έπρεπε να την καταπιή ή όχι; «Habile à manger, habile à travailler» λέγουσι οί Γάλ-

λοι, συμπατριώτης των δέ τονίζει ότι οί ταχυφάγοι είναι και μακροζωοί, διότι, ως γράφει, «τρώγοντας γρήγορα, έχει κανείς την έντύπωσιν ότι έγέμισε τό στομάχι του, ότι έχόρτασε, ενώ τρώγοντας σιγά δέν χορταίνει εύκολα και τρώγει πολύ. Γνωστό δέ είναι ότι τό πολύ φαγητό σκοτώνει». Άλλωστε ή παροιμιώδης ταχυφαγία ώρισμένων άτομων δέν τά έμποδίζει να χαρούν την ευζωίαν των έως και πέραν των ένενήντα έτών των.

Και τώρα άσφαλώς θα είσθε περίεργοι να μάθετε και την ιδιικήν μου γνώμην επί του σημερινού θέματος.

Άς ίδωμεν πρώτον πόθεν προέρχεται ή συνήθεια του να τρώγη κανείς άργά ή γρήγορα.

Πολλοί είναι ταχυφάγοι διότι είναι εξαιρετικά ένεργητικοί και άπασχολημένοι. Οί άνθρωποι αυτοί έχουν, κατά κανόνα, έντονον ζωϊκήν ένέργειαν, έφ' όσον εύθως μετά τό γεύμα τρέχουν εις τάς έργασίας των ή τάς διασκεδάσεις των. Οί τύποι αυτοί έχουν συνήθως την γενικήν των υγείαν εις θαυμασίαν πάντοτε κατάστασιν και δι' αυτόν τόν λόγον — και όχι βέβαια διότι τρώγουν γρήγορα — μακροζωούν.

Οί υπερβολικά βραδυφάγοι κινδυνεύουν να ίδούν την μαστικήν των συσκευήν έξασθενημένην, διότι και αυτή άκολουθεί τό γενικόν αξίωμα ότι όργανον που δέν λειτουργεί έντονα, βραδέως μέν άλλ' άσφαλώς, άτονεϊ και άτροφεί. Είναι έπίσης βραδυφάγοι οί έχοντες κατεστραμμένους όδόντας, άσχεοντα ούλα ή άτελείς προσθετικάς έργασίας εις τό στόμα των, και έτσι υποφέρουν από γαστροεντερικάς διαταραχάς, ή θρέψις των κατ' ανάγκην χολαίνει και ό οργανισμός των γρήγορα έμφανίζει σημεϊα κάμψεως.

Πάντως ή καλή πέψις προϋποθέτει ικανήν μάσησιν που έπιτελείται από άνεπαφα δόντια και ούλα, εύδοδοται εις υγιές στομαχικόν περιβάλλον και έπιταχύνεται υπό της νευροφυικής ήρεμίας. Κάθε άπασχόλησις κατά τά γεύματα, κάθε θλίψις και στενοχώρια φέρουν στομαχικάς δυσπενσίας. Malzeit εύχονται οί (Συνέχεια στή σελίδα 16)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΑΣ ΦΥΣΙΚΗ

ΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΙ - ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ - Η ΜΕΤΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ

ΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ηλεκτρικάι συσκευαί, όπως ή μηχανή του αυτοκινήτου, παράγουν έργον. Τοιαύται συσκευαί είναι, παραδείγματος χάριν, τό ηλεκτρικό σίδερο του σιδερώματος των ρούχων, ό ηλεκτρικός βραστήρ, ή λάμπα φωτισμού, ό ηλεκτρικός κινητήρ εις μίαν λέμβον, ό ηλεκτρικός κινητήρ άντλήσεως νερού από ένα πηγάδι και πολλαί άλλαι. Κάθε ηλεκτρική συσκευή έχει την ιδικήν της ισχύν και μάλιστα εις πολλάς εξ αυτών ό αριθμός ό δηλών την ισχύν της ηλεκτρικής συσκευής αναγράφεται επί της συσκευής. Έδώ όμως, εις τάς ηλεκτρικάς συσκευάς δέν έχομεν ως μονάδα μετρήσεως της ισχύος αυτών τό χιλιογραμμόμετρον κατά δευτερόλεπτον ή τόν ίππον, αλλά τό βάττ (watt) ή τό χιλιάς φορές μεγαλύτερον τούτου, τό χιλιοβάττ (χιλιοβάττ λεγόμενον γαλλιστί). Η όνομασία της μονάδος ισχύος των ηλεκτρικών συσκευών, βάττ, έχει προέλθει από τό όνομα του Άγγλου φυσικού Βάττ (Watt). Έννοείται ότι υπάρχει αντίστοιχία μεταξύ βάττ και χιλιογραμμομέτρου κατά δευτερόλεπτον. Ένα βάττ είναι ίσον προς 0,102 του χιλιογραμμομέτρου κατά δευτερόλεπτον και επομένως 1000 βάττ ή 1 χιλιοβάττ είναι ίσον προς 0,102X1000 = 102 χιλιογραμμόμετρα κατά δευτερόλεπτον. Εις εκάστην ηλεκτρικήν λάμπαν φωτισμού του δωματίου μας αναγράφεται ό αριθμός ό δηλών την ισχύν της λάμπας. Αν παραδείγματος χάριν αναγράφεται ό αριθμός 60 w (τό w = βάττ) τούτο σημαίνει ότι ή λάμπα εκτελεί έργον εις έν δευτερόλεπτον ίσον 60X0,102 = 6,120 χιλιογραμμομέτρων κατά δευτερόλεπτον. Τόν έμπορον του ηλεκτρικού ρεύματος (τοιούτος έμπορος εις την Ελλάδα είναι ή Δημόσια έπιχείρησις ηλεκτρισμού = ΔΕΗ, έν 5 εις πολλές άλλας χώρας είναι αί Ίδιωτικάι Έπιχειρήσεις ηλεκτρισμού = ΙΕΗ) ενδιαφέρει πρό παντός να γνωρίζη πόσον ηλεκτρικόν ρεύμα έξοδεύουν οί πελάται κατά μήνα.

Τούτο, βέβαια, εύρίσκεται όταν είναι γνωστή ή ισχύς των ηλεκτρικών συσκευών και ό χρόνος καθ' όν έλειτουργήσαν αύται. Εις έκαστον σπίτι υπάρχει έγκατεστημένος 1 ηλεκτρικός μετρητής, ό όποιος αναγράφει εις κάθε στιγμήν κάθε έξοδεύμενον ποσόν ρεύματος. Έάν κοιτάξωμεν τόν μετρητήν μετά την πάροδον ενός μηνός, από της τελευταίας παρατηρήσεως, και ίδωμεν πόσον ρεύμα έξοδεύθη εις ένα μήνα. Ο υπό του ηλεκτρικού μετρητού αναγραφόμενος αριθμός είναι βαττώρια ή χιλιοβαττώρια. Βαττώριον λέγεται τό έργον, τό όποιον παράγεται υπό μιάς ηλεκτρικής συσκευής ισχύος ενός βάττ, ως χρονικόν διάστημα μιάς ώρας (Wh). Χιλιοβαττώριον δέ λέγεται τό έργον, τό παραγόμενον υπό ηλεκτρικής συσκευής ισχύος ενός χιλιοβάττ εις χρονικόν διάστημα μιάς ώρας (kwh). Έάν ό ηλεκτρικός μετρητής γράφει, παραδείγματος χάριν, ότι έξοδεύθησαν εις ένα σπίτι 200 χιλιοβαττώρια (kwh) κατά την διάρκειαν ενός μηνός και τό χιλιοβαττώριον τιμάται 2 δραχμάς, τότε θα πληρώσωμεν διά τό έξοδευθέν κατά τόν μήνα ηλεκτρικόν ρεύμα 200X2 = 400 δραχμάς.

Είναι δυνατόν να υπολογίσωμεν την καταναλισκομένην ένέργειαν ενός μηνός εις ένα σπίτι και εάν δέν διαθέτωμεν ηλεκτρικόν μετρητήν, αρκεί να γνωρίζωμεν την ισχύν των ηλεκτρικών μας συσκευών και τόν χρόνον, κατά τόν όποιον έλειτουργήσαν αύται κατά την διάρκειαν του μηνός.

Έστω, παραδείγματος χάριν, ότι εις ένα σπίτι έλειτουργήσαν 1) επί 30 ημέρας και επί 5 ώρας ήμερησίως 4 λαμπτήρες φωτισμού (λάμπαι), ισχύος έκαστος 60 βάττ (w). 2) Επί 15 ημέρας και 4 ώρας ήμερησίως έλειτουργήσε μία ηλεκτρική θερμάστρα, ισχύος 1200 βάττ (w). 3) Επί 30 ημέρας και επί 6 ώρας την ήμέραν έλειτουργήσεν έν ραδιόφωνον, ισχύος 40 βάττ (w). Ο υπολογισμός θα γίνη ως εξής:

1) Οί λαμπτήρες φωτίζουν 30

ημέρας επί 5 ώρας έκαστος, ήτοι 150 ώρας μηνιαίως έκαστος. Επομένως οί 4 λαμπτήρες εργάζονται (δηλ. καταναλίσκουν ηλεκτρικόν έργον) 150X4 = 600 ώρας μηνιαίως έν όλω. Καί άφου ή ισχύς έκάστου είναι 60 βάττ (w), τό καταναλισκόμενον (έξοδεύμενον) ηλεκτρικόν έργον θα είναι 600X600 = 36 000 βαττώρια (wh) ή 36 χιλιοβαττώρια (36 kwh).

2) Η θερμάστρα λειτουργεί κατά τόν μήνα 15 ημέρας, επί 4 ώρας την ήμέραν, ήτοι 15X4 = 60 ώρας τόν μήνα. Αφου δέ ή ισχύς της είναι 1200 βάττ (w), τό έξοδεύμενον έργον θα είναι 1200X60 = 72000 βαττώρια (wh) ή 72 χιλιοβαττώρια (kwh).

3) Τό ραδιόφωνον λειτουργεί 30 ημέρας επί 6 ώρας την ήμέραν, ήτοι 30X6 = 180 ώρας μηνιαίως. Καί άφου ή ισχύς του είναι 40 βάττ (w) τό έξοδεύμενον υπό αυτού ηλεκτρικόν έργον θα είναι 180X40 = 7200 βαττώρια (wh), ή 7,2 χιλιοβαττώρια (kwh). Προσθέτομεν τώρα τό όλικώς έξοδευθέν ηλεκτρικόν ρεύμα (έργον), όποτε θα έχωμεν: 36 + 72 + 7,2 = 115,2 χιλιοβαττώρια (kwh).

Έάν τό χιλιοβαττώριον τιμάται 2 δραχμάς θα πληρώσωμεν εις την ΔΕΗ, 115,2X2 = 230,30 δραχμάς δι' ένα μήνα καταναλώσεως ηλεκτρικού ρεύματος

Σχέδιο: ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

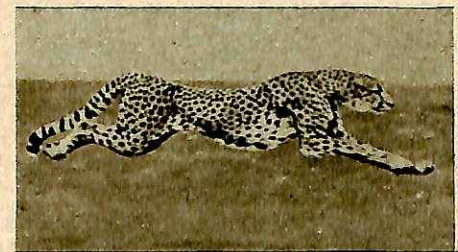
Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΤΑΧΥΤΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

ΕΝΑ ΑΠΟ τὰ χαρακτηριστικά γνωρίσματα, πού διακρίνουν τὰ ζώα από τὰ φυτά, είναι ἡ ἱκανότης πού ἔχουν τὰ πρῶτα νὰ κινούνται μετὰ τὴ θέλησίν των. Καὶ εἶναι μὲν ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ζώα, πού δὲν μποροῦν νὰ μετακινήθουν, μόνον τοὺς τοῦλάχιστον, ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου κάποτε ἐγκαταστάθηκαν. Τέτοια εἶναι π.χ. ἡ περίπτωση τοῦ σφουγγαριοῦ, πού ἂν καὶ ζῶ, ὅμως μένει προσκεκολλημένο καὶ ἀμετακίνητο γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ ἐπάνω στὸ βράχο, ὅπου ἐκόλλησε κάποτε. Εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια, ὅτι καὶ τὰ φυτὰ ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ κάνουν, μικρὲς τοῦλάχιστον κινήσεις, ὅπως νὰ στρέφουν τοὺς τρυφεροὺς βλαστοὺς καὶ τὰ φύλλα των πρὸς τὸ φῶς, νὰ μαζεύουν τὰ φύλλα καὶ νὰ κλείνουν τὰ ἀνθή των, ὅταν τὸ φῶς εἶναι πολὺ ἢ ὅταν πέφτῃ τὸ σκοτάδι. Ὅμως οἱ κινήσεις αὐτὲς δὲν μοιάζουν μετὰ τὴν ἱκανότητα, πού ἔχουν τὰ ζώα νὰ κινούνται καὶ νὰ μετακινούνται, ἀλλὰ μετὰ μακρύτερη καὶ ἀλλὰ μετὰ μεγαλύτερη ταχύτητα, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο. Ἀλλωστε ὅποιεςδήποτε κινήσεις καὶ ἀνκάνη τὸ φυτὸ μετὰ τοὺς βλαστοὺς, τὰ φύλλα ἢ τὰ ἀνθή του, ὡς ὁλόκληρος ὁργανισμὸς μένει πάντα ριζωμένο καὶ ἀμετακίνητο. Εἶναι λοιπὸν ἡ κίνησις χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα γιὰ τὰ ζώα.

Ἡ ἱκανότητα αὐτὴ τῶν ζώων ἐξυπηρετῇ διπλὸ σκοπὸ: ἂν ἐνὸς μὲν μετὰ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ κάθε ζῷο ἐξασφαλίζει εὐκολότερα τὴν τροφήν του. Ἀφ' ἑτέρου μετὰ τὴν κίνησις καὶ πρὸ παντὸς τὴν ταχύτητα σῶζεται ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους καὶ γλυτώνει ἀπὸ πολλοὺς ἐχθροὺς του.

Μετὰ τὴν ἱκανότητα δηλαδὴ πρὸς κίνησιν εἶναι συνδεδεμένη καὶ ἡ ταχύτητα τῶν διαφόρων ζώων. Μολονότι δὲ ὅλα εἶναι ἱκανὰ νὰ κινούνται καὶ νὰ μετακινούνται, δὲν μετακινούνται ὅλα μετὰ τὴν ἴδια ταχύτητα. Ἀλλὰ εἶναι βραδυκίνητα, ὅ,τι δηλοῦται καὶ ἂν συμβαίνει γύρω των, καὶ ἄλλα μετακινούνται, ἀνάλογα μετὰ τὴν

Γατόπαρδος ἐνὶ κυνηγῷ κάποια λεῖα.

περίστασι, μετὰ τέτοια ταχύτητα, πού ὁ ἄνθρωπος ὅχι μόνον δὲν μπορεῖ νὰ τὴ φθάσῃ, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ τὴ φαντασθῇ.

Ἀς πάρουμε ὡς παράδειγμα τὰ χερσαῖα θηλαστικά: Ὁ σκαντζόχοιρος π.χ. μόλις ἔχει νὰ φθάσῃ τὰ δύο χιλιόμετρα τὴν ὥρα — Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν κινδυνεύῃ, ὁ σκαντζόχοιρος ποτὲ δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ βάλλῃ στὰ πόδια. Ἐνὸς ὁ λαγός, πού φθά-

νει τὰ 72 χιλ., προσπαθεῖ νὰ σωθῇ, σὲ περίπτωσι κινδύνου, μετὰ τὴν φευγάλα.

Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι μερικὰ ζώα μετὰ ὀγκωδέστατο σῶμα καὶ τεράστιο βάρος φθάνουν τεράστιες ταχύτητες. Ὁ ἐλέφας π.χ., τὸ μεγαλύτερο ζῷο τῆς ξηρᾶς, μετὰ τὸ ὕψος τῶν τριῶν μέτρων καὶ τὸ βάρος των πέντε τόνων, ὅταν τρέχῃ, φθάνει τὰ 40 χιλιόμετρα. Καὶ τὴν ταχύτητα αὐτὴ μπορεῖ νὰ τὴ διατηρήσῃ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα καὶ ὅχι μόνον γιὰ μερικά λεπτά, ὅπως συμβαίνει μετὰ τὸν ἄνθρωπο. Γιατὶ καὶ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀναπτύξῃ μεγάλη ταχύτητα. Οἱ ἀθληταὶ πού τρέχουν τὴν ἀπόστασι των 100 μέ-

Ξιφίας ἐνὸς πηδῆ μετὰ μεγάλη ὀρμή ἐξω ἀπὸ τὸ νερό.

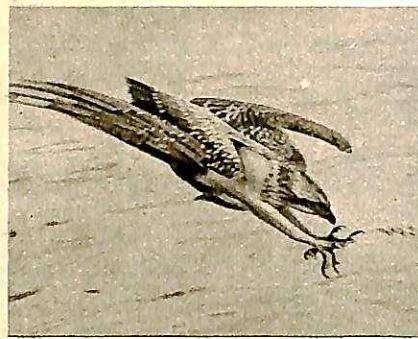
τρων σὲ 20 δευτερόλεπτα ἀναπτύσσουν ταχύτητα 36 χιλιόμετρων. Ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ τὴ διατηρήσουν πολλὴ ὥρα, τὸ πολὺ πολὺ μερικὰ λεπτά.

Ἀλλὰ θηλαστικά εἶναι πολὺ ταχύτερα. Ἀπὸ τὰ πιὸ γρήγορα εἶναι ἡ γαζέλλα καὶ τὸ λιοντάρι, πού φθάνουν τὰ 80 χιλιόμετρα, ἢ ἀντιλόπη, πού φθάνει τὰ 96, καὶ τὸ ταχύτερο ἂν ὅλα, ὁ γατόπαρδος, ἓνα ζῷο πού μοιάζει μετὰ τὴ γάτα καὶ τὴ λεοπαρδαλί, καὶ φθάνει τὰ 112 χιλιόμετρα.

Ἀνάμεσα στὰ πουλιὰ οἱ ταχύτερες εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερες. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως στὸ ὅτι ἂν ἐνὸς μὲν τὸ σῶμα των πουλιῶν εἶναι σχετικὰ ἐλαφρύτερο καὶ ἂν ἑτέρου ὅτι ἡ ἀντίδρασι τοῦ ἀέρα εἶναι πολὺ μικρότερη.

Παλαιότερα οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔμπορουν νὰ μετρήσουν ἀκριβῶς τὴν ταχύτητα των πουλιῶν παρὰ μόνον τὴν ὑπελόγιζαν. Μονάχα τὰ ταχυδρομικὰ περιστέρια μποροῦσαν νὰ δώσουν μιὰ ἰδέα τῆς ταχύτητος των πουλιῶν. Ξέροντας τὴν ὥρα πού ἓνα ταχυδρομικὸ περιστέρι ἀφηνόταν ἐλεύθερο, τὴν ἀπόστασι πού διέτρεξε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸν προορισμὸ του καὶ τὴν ὥρα πού ἐχρεώστηκε γιὰ νὰ διατρέξῃ αὐτὸ τὸ διάστημα, εὗρισκαν ὅτι τὸ ταχυδρομικὸ περιστέρι ἔφθανε τὴν ταχύτητα των 150 χιλιόμετρων τὴν ὥρα.

Ἀφ' ὅτου ὅμως κατασκευάσθηκαν τὰ ἀεροπλάνη πολλοὶ πιλότοι μπόρεσαν νὰ μετρήσουν ἀκριβῶς τὴν ταχύτητα διαφέροντων εἰδῶν πουλιῶν, ἢ ὅποια πραγματικῶς, σὲ πολλὰ εἶδη, εἶναι φανταστικῇ. Ὁ βασιλικὸς ἀετὸς π.χ. φθάνει τὰ 200 χιλιόμετρα τὴν ὥρα καὶ τὸ γεράκι, ὅταν

Ἐνα γεράκι τὴν ὥρα πού μετὰ τεντωμένα πόδια καὶ νύχια ὁρμᾷ κατὰ τῆς λεῖας του.

χυμᾷ γιὰ νὰ ἀρπάξῃ κανένα πουλὶ, φθάνει τὰ 320. Σὲ πολλοὺς κυνηγούς ἔχει συμβῆ νὰ σκοτώσουν κάποιο πουλὶ στὸν ἀέρα, καὶ πρὶν προφθάσῃ νὰ πέσῃ στὴ γῆ καὶ πρὶν ὁ κυνηγὸς ἀντιληφθῇ τίποτε, κάποιο γεράκι νὰ τὸ ἀρπάξῃ.

Μεγάλες ταχύτητες ἀναπτύσσουν ἐπίσης τὰ ψάρια καὶ ἄλλα θαλάσσια ζώα. Καὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ ξεχνῶμε πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἀντίστασι, πού παρουσιάζει τὸ νερό. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβωμε καλύτερα θὰ πρέπει νὰ συγκρίνωμε τὴν ταχύτητα των αὐτοκινήτων, των ἀεροπλάνων καὶ των πλοίων. Τὰ πρῶτα πρέπει νὰ ὑπερνηκίσουν τὴν ἀντίστασι τοῦ ἀέρα καὶ τὴν ἀντίστασι τῆς τριβῆς των τροχῶν στὴν ἐπιφάνεια τῆς ἀσφάλτου. Ἡ ταχύτης των μόλις ἔχει περάσει τὰ 350 χιλιόμετρα. Τὰ ἀεροπλάνη, πού ἔχουν μόνον τὴν ἀντίστασι τοῦ ἀέρα, ἔφθασαν καὶ πέρασαν τὰ 1000 χιλ. ὁμίετρα. Τὰ ταχύτερα πλοῖα, μὲ μηχανές, πολὺ ισχυρότερες ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα καὶ τὰ ἀεροπλάνη, δὲν κατάρθωσαν νὰ ξεπεράσουν τὰ 70-80 χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Ὅσο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὁ ταχύτερος κολυμβητὴς μόλις ἔχει φθάσει τὰ 61½ χιλιόμετρα.

Ὅσοι ἔχετε ταξιδέψῃ μετὰ πλοῖο, ἂν μάλιστα ἡ θάλασσα ἦταν ἡρεμῇ, ἰσως ἔτυχε νὰ δῆτε δελφίνια νὰ κολυμποῦν γύρω ἀπὸ τὸ πλοῖο σας, νὰ τοὺς παραβγαίνουν καὶ νὰ τὸ ξεπερνῶν στὴν ταχύτητα. Ὁ συναγωνισμὸς αὐτὸς γιὰ τὰ δελφίνια δὲν εἶναι δύσκολος, γιατί εὐκόλα φθάνουν τὰ 60 χιλιόμετρα τὴν ὥρα.

Τὸ σῶμα των ψαριῶν καὶ των θηλαστικῶν πού ζοῦν στὴ θάλασσα εἶναι ἔτσι κατασκευασμένο, ὥστε νὰ βρισκῇ ὅσο τὸ δυνατόν μικρότερη ἀντίστασι στὸ νερό. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως ἡ τόσο ταχύτης ἀπαιτεῖ καὶ τεραστία δύναμι, πού πρᾶγματι διαθέτουν τὰ θαλάσσια ζώα. Ἀλλωστε ὑπάρχουν καὶ ταχύτερα ἀπὸ τὸ δελφίνι: ὁ τόννος, πού φθάνει τὰ 70 καὶ ὁ ξιφίας πού φθάνει τὰ 100 χιλ. τὴν ὥρα.

Ἰσως χρειάζονται μερικὲς πληροφορίες καὶ γιὰ τὰ ἔντομα. Παρὰ τὸ μικρὸ τοῦς μέγεθος, φθάνουν καὶ αὐτὰ σημαντικὲς ταχύτητες. Θὰ περιορισθῶμε στὴ γνωστὴ μας μέλισσα πού φθάνει τὰ 25 καὶ στὴ λιμπολούλα ἢ ὑδροσταθμολίδα, πού φθάνει τὰ 80 χιλιόμετρα τὴν ὥρα.

Σημαντικὲς διαφορὲς παρουσιάζουν λοιπὸν τὰ ζώα ὁσοναφωρὰ τὴν ταχύτητα. Καὶ ἀπὸ τὰ περισσότερα ὁ ἄνθρωπος ὑστερεῖ σημαντικὰ στὸ σημεῖο αὐτό. Ἐν τοῦτοις μετὰ τὴ δύναμι τοῦ νοῦ, μετὰ τὸν ὁποῖο τὸν ἐπρόκειτο ὁ Δημοκριτὸς του, κατεσκεύαζε πλήθος μηχανῶν, μετὰ τὴς ὁποῖες ξεπερνᾷ ὅλα τὰ ζώα στὴν ταχύτητα.

ΠΑΛΙΡΡΟΙΑΙ

TIDES

ΦΩΤ. Π. ΚΑΡΑΠΠΕΡΗ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ «παλίρροια» νοεῖται γενικῶς ἡ περιοδικὴ ἀνύψωσις καὶ ὑποχώρησις ἢ πτώσις θαλάσσιων καὶ ἀτμοσφαιρικῶν ρευμάτων ἢ ἐπιφανειῶν. Ἐπειδὴ ὅμως εἴμεθα περισσότερο ἐξοικειωμένοι μετὰ τὰς θαλάσσιās παρὰ μετὰ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς παλίρροιας, ἐπεκράτησεν αἱ μὲν πρῶται νὰ ὀνομάζωνται ἄλλως («παλίρροια»), ἐν' ὧς αἱ ἄλλαι εἶναι γνωσταὶ ὡς «ἀτμοσφαιρικαὶ παλίρροια».

Τὸ φαινόμενον τῆς παλίρροιας ἐκδηλοῦται κυρίως ὡς ἓνα κύμα ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ἐπιφανείας των θαλάσσιων. Ἡ συνήθης διαφορὰ μεταξὺ πλημμυρίδος καὶ ἀμπώτιδος, ἀνυψώσεως δηλ. καὶ ὑποχώρησεως ἢ πτώσεως των ὑδάτων, κυμαίνεται, περὶ τὰ τρία δέκατα τοῦ μέτρου, ἐν' ὧς ὑπάρχουν καὶ περιοχαὶ τῆς Γῆς εἰς τὰς ὁποίας ἡ διαφορὰ αὕτη ὑπερβαίνει τὰ 10 μέτρα.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ 24ώρου παρατηροῦνται συνήθως δύο πλημμυρίδες καὶ δύο ἀμπώτιδες, ἐκάστη των ὁποίων διαρκεῖ ἐξ περίπου ὥρας. Ἀναλόγως τοῦ ὕψους των ὑδάτων αἱ παλίρροιαὶ διακρίνονται εἰς μεγίστας καὶ εἰς ἐλαχίστας. Παρετηρήθη, ἐξ ἄλλου, ὅτι αἱ μέγισται παλίρροιαὶ συμβαίνουν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς νέας σελήνης καὶ τῆς πανσελήνου, ἐν' ὧς αἱ ἐλάχισται κατὰ

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 5)

Ἡ ἀποκάλυψις τῆς θείας θελήσεως ὡς πρὸς τὴ συμπεριφορὰν ὠρισμένων ἀτόμων ἤτο λίαν διαφωτιστικὴ. Ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος διὰ τῆς χαρακτηριστικῆς ὡς μέσον διαισθητικῆς εἰς τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν πίστιν. («...πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα... ὥστε ὁ Νόμος παιδαγωγὸς ἡμῖν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν»).

τὸ πρῶτον καὶ τρίτον σεληνιακὸν τέταρτον.

Ἡ παρατηρηθεῖσα αὕτη σχέσις μεταξὺ παλίρροιας καὶ σεληνιακῶν φάσεων ἐτέθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐπὶ βάσεων καθαρῶς ἐπιστημονικῶν καὶ ἐδημιουργήθη ἡ γνωστὴ ὡς θεωρία των παλίρροιας, ἡ ὁποία στηρίζεται ἐπὶ των βασικῶν ἀρχῶν τῆς Οὐράνιου Μηχανικῆς καὶ Ὑδροδυναμικῆς ὡς καὶ ἐπὶ των σχετικῶν νόμων τῆς Ὑδραυλικῆς καὶ τῆς παγκοσμίου ἑλξεως τοῦ Νεύτωνος.

Συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν αὐτήν, αἱ παλίρροιαὶ ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἡλίου καὶ κυρίως τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς περιστροφικῆς ὑδρογείου. Διὰ τῆς αὐτῆς θεωρίας ἐξηγεῖται ἐπίσης πλήρως τὸ φαινόμενον των μεγίστων καὶ ἐλαχίστων παλίρροιας καὶ παρέχεται περαιτέρω ἀληθοφανὴς λύσις τῆς καταγωγῆς τῆς Σελήνης κτλ.

Πλὴν των ἐξωγήνιων αὐτῶν βασικῶν αἰτίων δημιουργίας των παλίρροιας, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα, γήινα αἰτία τὰ ὁποία συντελοῦν τὸσον εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ φαινομένου ὅσον καὶ εἰς τὸ μέγεθος αὐτοῦ. Ὡς τοιαῦτα αἰτία θὰ πρέπει κυρίως νὰ ἀναφερθῶν τὸ ἀνάγλυφον γενικῶς των θαλάσσιων ἀκτῶν καὶ ἐπίσης ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀνέμου, ἡ διαφορὰ βαρομετρικῆς πιέσεως κτλ.

Τὰ τοπικὰ κυρίως αὐτὰ γήινα αἰτία προκαλοῦν ἀκανόνιστα ρεύματα ὡς καὶ διαφόρους ἄλλας τοπικὰς ἀνωμαλίας καὶ δημιουργοῦνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πολυσύνθετα παλίρροια καὶ προβλήματα.

Τυπικὸν παράδειγμα τοιαύτης μορφῆς ἀποτελεῖ διὰ τὴν χώραν μας τὸ παλίρροιακὸν φαινόμενον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ τῆς παλίρροιας τοῦ Εὐρίπου ἀπλησχόλησε ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος πολλοὺς φιλοσόφους καὶ ἐπιστήμονας ὡς καὶ περιηγητὰς καὶ συγγραφεῖς. Μεταξὺ των ἀρχαίων ἐξ αὐ-

τῶν πρέπει νὰ ἀναφερθῶν τὰ ὀνόματα τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ τοῦ Στράβωνος καὶ ἐπίσης τοῦ Ἀριστοτέλους. Διὰ τὸν Ἀριστοτέλην εἰδικώτερον ὑπάρχει παράδοσις, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ὑπὸ διαφόρων παλαιῶν καὶ νεωτέρων συγγραφέων καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ φιλόσοφος οὗτος ἠτύχων ἔειπε εἰς τὸν Εὐρίπον ἐπειδὴ δὲν κατάρθωσε νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἐκεῖ παλίρροιας.

Τὸ φαινόμενον τῆς παλίρροιας ἐρευνᾶται μετ' ἐξαιρετικῆς ἐνδιαφέροντος ὑπὸ των εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ἀλλὰ καὶ παρακολουθεῖται ἐπισταμένως ἀπὸ τὸ εὐρύτερον κοινόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰ δρομολόγια ἀναχωρήσεως καὶ ἀφίξεως των ἀτμοπλοίων καὶ ἐπίσης ἄλλαι βιοτικά καὶ ἐνασχολήσεις, ὅπως εἶναι ἡ κολύμβησις, τὸ ψάρευμα κτλ. κανονίζονται ἐπὶ τῆς βάσεως των φάσεων τοῦ φαινομένου τῆς παλίρροιας.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίᾳ ἔτη καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τῆς διὰ παλίρροιας γενομένης μετακινήσεως τεραστίων ποσοτήτων ὕδατος, αἱ ὁποῖαι δύναται νὰ ἀποδώσουν κολοσσιαίαν ἐνέργειαν. Αἱ ἐγκαταστάσεις διὰ μίαν τοιαύτην ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐνέργειας αὐτῆς εἶναι βεβαίως ἐκτάκτως δαπανηραὶ, ὅταν ὅμως πραγματοποιηθῶν ἀποδίδουν ἐπ' ἀπειρον, καὶ ἀνευ σοβαρᾶς δαπάνης, τεραστίαν ἐνέργειαν. Βασικαὶ ἐπίσης δυσχέρεια εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ εἶδους αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸ νὰ προσαρμοσθῇ ἡ περιοδικὴ μεταβολὴ τῆς στάθμης των ὑδάτων πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀποδόσεως συνεχοῦς ἐνέργειας διὰ τὰς βιομηχανικὰς κ.τ.λ. ἀνάγκας.

Ὅπως δὴποτε, αἱ πραγματοποιηθεῖσαι πρόδοι εἰς τὸν τομέα ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἡλιακῆς καὶ αἰολικῆς ἐνέργειας καὶ ἐπίσης των ὑδατοπτώσεων εἰς τὰς ὀρεῖνὰς περιοχὰς καὶ των φραγμάτων ἐκεῖ πού ὑπάρχουν ποταμοί, ἐνισχύουν τὴν πεποίθησιν ὅτι συντόμως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ πλήρης ἐκμετάλλευσις των παλίρροιας, ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ καὶ ὡς «κυανοὺς ξιφῶνας».

ΟΙ ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

ΤΩΡΑ, πού χάσαμε τον πατέρα, σύ, γιέ μου, πρέπει να γίνης ο κυβερνήτης του σπιτιού, είπε η χήρα στο μεγάλο της παιδί.

— Θα γίνω, μάννα, απάντησε άμέσως σταθερά κοιτάζοντάς την κατάματα.

Η γυναίκα ένοιωσε μιá ανατριχίλα να διαπερνάη τó κορμί της. Διάβασε στα μάτια του τή μεγάλη απόφαση κι αντί για να χαρή πόνεσε. Τότε μόνο μπόρεσε να συλλογισθί τι φροντίδες, τί δυσκολίες, τί βάσανα περιμένανε τó πιό αγαπημένο της αγόρι. Τότε είδε να σωριάζονται με μιás όλες οι έλπίδες πού 'χε για τή μελλοντική του ζωή, όλα τά δνείρα πού 'χε πλάσει. Ήταν τόσο εργατικός, τόσο έξυπνος, τόσο καλός εκείνος ο πρώτος της κ' είχε τέτοια κλίση στα γράμματα, πού πίστευε πως μιá μέρα θά τόν έβλεπε πολύ ψηλά. Τώρα...

— Εέρεις, έκανε δειλά, χαϊδεύοντας του τά μαλλιά θά χρειασθί ν' απαρτήσης τó σχολείο. Τά χτήματα δέν είναι παιίξε - γέλασε. "Αν δέν είσαι όλη μέρα από πάνω τους, πάει, τά 'χασες...

— Τό ξέρω, τό 'χω πάρει απόφαση. Θά διακόψω. Δόξα στο Θεό κάτι έμαθα. Πάλι καλά πού έφθασα ως τήν προτελευταία τάξη του γυμνασίου.

— "Αχ! "Αναστéναξε εκείνη και για να κρύψη ένα δάκρυ της σηκώθηκε νευρικά και πήγε στην κουζίνα.

— Ποιός τή χάρι σου, είπε ο δεύτερος γιός, πού δέν αγαπούσε πολύ τά γράμματα. «Τά εις -ίζω υπερδυσύλλαβα γράφονται με γιώτα, πλὴν τοῦ δανείζω, αθροίζω, δακρύζω, αντικρύζω...» πούφ!

— Εσύ νά 'χης, τó νου σου στα μαθήματα, μού κάνεις τή χάρι, τ' απάντησε αυστηρά ο μεγάλος, παίρνοντας άμέσως τήν εξουσία στα χέρια του. Είναι μάλιστα καιρός για μελέτη. Έμπρός, σηκωθήτε άμέσως όλοι, πρόσταξε αποφασιστικά.

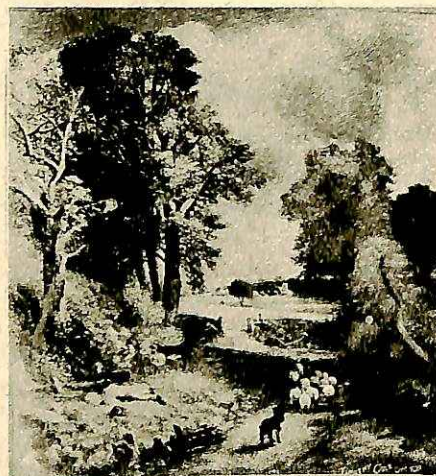
Και τά τρία άδέρφια του τόν κοίταξαν, παραξενεμένα, αλλά ή αυστηρή ματιά του τ' ανάγκασε να συμμορφωθύν. Δίπλωσαν τις πετσέ-

τες τους, έκαναν τó σταυρό τους κ' έφυγαν βιαστικά από τήν τραπέζα-ρία.

— Όταν γύρισε ή μητέρα τόν είδε να κάθεται συλλογισμένος με τó κεφάλι ακουμπισμένο στο χέρι.

— Τι έχεις; Τόν ρώτησε άνησυχη. Τής χαμογέλασε τρυφερά.

— Τίποτα. Μά εσύ είσαι κουρασμένη κι' έχεις τού κόσμου τις δουλειές τó πρωί. Μάζεψέ τα και σύρε να ξαπλώσης. Εγώ θά καθίσω λί-

γο ώσπου να τελειώσουν τή μελέτη τους τά παιδιά.

Σηκώθηκε ύπάκουη, συγύρισε τó τραπέζι, τόν φίλησε καλυνηχίζοντας ενώ κάτι σάν εϋλογία ξεχύνονταν από τή ματιά της κι έφυγε άθόρυβα.

— Όταν έμεινε μόνος πήρε ένα μεγάλο κατάστιχο πού 'χε ο πατέρας του για να σημειώνη τά έξοδα τού χτήματος και βάλθηκε να τó φυλλομετρή.

Από τήν άλλη μέρα κιόλας ο μεγάλος γιός άρχισε να πηγαίνει στη δουλειά.

— Εφευγε τó γλυκοχάραμα και γύριζε τó βραδάκι, ύστερα από τή σύναξη τών φλώρων κάτω από τó φύλλωμα τις έτιās, πού 'χε φυτέψη με τά χέρια του ο παππούς. Οι όμαδικές έπικλήσεις τους στόν Πλάστη για ένα γαλήνιον ύπνο τού θύμιζαν ότι ήταν καιρός να μαζευτή και να νοιαστή για κείνους πού ή Μοίρα τού 'ταξε να κηδεμονεύη.

— Ο έπιστάτης κ' οι εργάτες γελοῦσαν στην άρχή μαζί του. Φαντάσου, ένας μπόμπιρας δεκαπέντε χρόνων, να θέλη και καλά να παραστήση τ' άφεντικό! Και μη δά 'ξερε και τίποτα; Τι σχέσι είχε αυτός με τή γή; Σάμπως είχε φυτέψει ποτέ του ένα λάχανο, πού λέει ο λόγος;

— Εκείνος έβλεπε τή στάση τους κ' έκανε πώς δέν καταλάβαινε. — Έσκυβε άπάνω από τά κλήματα, παρακολουθούσε τó ξελάκωμα, τó πότισμα, τó κλάδεμα, βοηθούσε όσο μπορούσε, και σώπαινε.

Μόλις άρχισε να μπαίνει στο νόημα, λύθηκε ή γλώσσα του. — Έκανε λιγόλογες αλλά σωστές παρατηρήσεις κι όταν δέν τόν καταλάβαιναν δέ δίσταζε να δώση τó παράδειγμα, όσο δύσκολη κι αν ήταν ή δουλειά. Κανένας δέ μπορούσε πια να τόν ξεγελάση.

— Ο ίδιος ο έπιστάτης πλήρωσε άκριβά τήν τεμπελιά και τις πονηριές του: τόν έδιωξε.

— Μιά, δύο, τρείς τού τó χάρισα, μάννα. Μά δέ θέλησε να συμμορφωθί. Τώρα, τέλειωσε πια, τόν έσκόλασα.

— Νοικοκύρης είσαι παιδί μου, τ' απάντησε κρυφοκαμαρώνοντάς τον. — Αλλά πώς θά κάνης χωρίς αυτόν;

— Θά βρώ άλλον.

Και βρήκε. Πήγε σ' ένα παληό τους κολλήγα για να τόν παρακαλέση να τού συστήση κανένα και κείνος δέχτηκε ν' αναλάβη ο ίδιος. Είχε πνιγή, στα νερά τελευταία από ένα τριμέρι (πηγή πού ξαφνικά άνάβρυσσε) τó δικό του χτήμα και τά 'φερνε σκούρα, είπε.

Σε λίγο τ' άμπέλι είχε αλλάξει όψη. Κήπος ήταν ζηλευτός, με κλήματα τροφαντά, καλοστημένα, με πλατιά στρατόνια άνάμεσα, μ' αϋλάκια τσιμεντένια, με φιλόλιγνες άραποσιτιές γύρω - γύρω. Καθώς είχε βοηθήσει κι ο καιρός ή σοδειά ήταν τριδιπλή από τις άλλες τών τελευταίων χρόνων.

Τό σπίτι άνάσανε. Πληρώθηκαν όλα τά χρέη, περίσεψαν και κάτι λίγα χρήματα για κατάθεσι στην τράπεζα.

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

ΟΙ ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

(Συνέχεια από τή σελίδα 10)

— Η άλλη χρονιά πήγε ακόμα καλύτερα.

Μιά Κυριακή, πού βρέθηκαν μονάχοι, ή μητέρα είπε στο μεγάλο της γιό:

— Τήν ευχή μου νά 'χης. Τά καταφέρνεις μιá χαρά, κάνεις πράματα άπίστευτα. — Ένα μαράζι έχω μονάχα: δέ σ' άφησα να σπουδάσης, εσύ πού 'χουν πλασμένους για τά γράμματα, να μη μείνης τυφλός. — Αχ, γιατί να μη ζήση λίγα χρόνια ακόμα ο άμοιρος...

Τήν κοίταζε πονετικά, είδε τά δάκρυα ν' αϋλακώνουν τ' αγαπημένο, πρόωρα γερασμένο πρόσωπο, κι ύστερα από λιγόστιγμο δισταγμό τής απάντησε:

— Όχι, μάννα, δέν, έμεινα τυφλός. — Ό,τι έχασα από τó σχολείο τó κέρδισα μελετώντας. — Έλα να ιδής.

Τήν πήρε από τó χέρι και τήν πήγε στην κάμαρά του. Ξεκλείδωσε ένα μεγάλο ντουλάπι, πού 'χε άλλοτε πολλά άχρηστα κατάστιχα και παληοπράγματα, και τής έδειξε τούς μυστικούς του θησαυρούς: βιβλία έπιστημονικά, λογοτεχνικά, λεξικά, χάρτες, χειρόγραφα.

— Η μητέρα του σάστισε.

— Δικά σου είν' όλα τούτα; ρώτησε κοιτάζοντάς τα με θαυμασμό, λές κ' ήταν άτίμητα πετράδια. Καλά, πότε εργάζεσαι;

— Τά βράδυα. — Όταν όλοι ήσυχάζετε εγώ διαβάζω ή γράφω.

— Αχ, παιδάκι μου, σέ καλό σου. Θά μού πάθης τίποτα!

— Μήν άνησυχείς, άντέχω, ο καθαρός άέρας τής έξοχής με δυνάμώνει. — Έπειτα, συνήθισα πια να κοιμάμαι λίγες ώρες. — Αλλά κοιμάμαι ξέννοιαστα γιατί ξέρω πώς δ,τι κάνω δέν πάει χαμένο...

Τόν άρπαξε στην άγκυλιά της και τόν έσφιξε παράφορα μурμουρίζοντάς:

— Ό Θεός μαζί σου, γιέ μου!

Τό ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ: Ψηφιδωτό τής Πομπηίας, έργο τού Σαμίου Διοσκουρίδη. Παράστασις έμπνευσμένη από τήν κωμωδία και τó θέαμα τών πλανοδίων θιάσων τής Κυβέλης.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ

Μιά φορά κι έναν καιρό ήτανε μιá νύνα (γιαγιά), πού ή κόρη της έπέθανε και τής άφησε ένα μικρό εγγονάκι. Ήτανε φτωχή και επάλευε για ν' αναθρέψη τó μικρό όρφανό. Μιά μέρα τού είπε:

— Κάθισε, πουλάκι μου, μέσα στο σπίτι, κι εγώ δέ θ' άργήσω να 'ρθω. Θά πάρω τή ρούγα να πάω στο βουνάκι να μάζω λίγα άγριολάχανα. Μη φοβάσαι, πουλάκι μου, και θά 'ρθώ χέρι-χέρι».

Η νύνα έφυγε κι έπήγε στο βουνάκι κι άρχισε να μαζεύη άγριολάχανα. Σε λίγο όμως τήν έπιασε ή βροχή. Τι να κάμη ή γριά, έβρηκε μιá σπηλιά και μπήκε μέσα, για να μη βραχή.

Μέσα στη σπηλιά ήτανε δώδεκα ώραία παλληκάρια. — Καλώς τά παι-

νάκι της πού τά είδε όλα αυτά έσάστισε και τή ρώτησε: — Πού τά 'βρηκες, νύνα, τόσα λεφτά και ψώνισες τόσα πράματα; — «Παιδάκι μου, ο Θεός δέν άφήνει κανέναν», και τού είπε τήν ιστορία.

Τό βράδυ, άνάψανε φωτιά κι ή γριά έβαλε άπάνω τή μανέστρα. — Άνάψανε και τó λυχνάρι κι έκάτσανε και φάγανε καλά. — Η κουινάδα όμως τής γριάς πού έ αθότανε οντά, ή ήτανε φθονερή και κακιά, είδε τó φώς ή άκουσε τά κουτάλια κι άπόρησε: — Πού έβρηκε τά λεφτά ή Μαρία κι άγόρασε λάδι κι έχει και καλό φαί; — Σηκώνεται λοιπόν πρωί-πρωί, τήν άλλη μέρα, και ρωτάει τήν κουινάδα της. — Τι φωτοθεσία είχες χθές τó βράδυ κι άκουα και κουτάλια; — «Ό

διά μου» τούς λέει ή γριά. — Καλώς τήν τήν γερόντισσα, τής λένε εκείνα. Πώς βρήκες έδω με τέτοιον καιρό; — «Ό, παιδάκι μου, πού νά σάς λέω τά βάσανά μου! Η κόρη μου έπέθανε και μού άφησε ένα μικρό παιδάκι. Πώς όμως να τ' αναθρέψω, πού 'μαι φτωχή, ή κακομοίρα; Έβγῆκα λοιπόν να τού μάζω λίγα λάχανα και μ' έπιασε ή βροχή, κι ήρθα έδω για να μὴν βραχώ». — Ναί, καλή μου γερόντισσα, αλλά και τούτος — ο καιρός τó παρακάνει, τώρα τόσες ήμέρες όλο βρέχει. Δέν έχει στο νου του να σταματήση». Κι ή φρόνιμη γριούλα τούς άπαντά: «Μά, παιδάκια μου, χωρίς τή βροχή πώς θα γίνον τά σπαρτά; Κι ύστερα χωρίς τή ζέστη πώς θα ώριμάσουνε τά φρούτα και τά σταφύλια; Χωρίς τά χιόνια πώς θα τρέφουνε οι βρύσες;»

Στό μεταξύ ή βροχή έσταμάτησε, κι ή καλή γριούλα έτοιμάστηκε να φύγη. — Φέρε μας τó σακκούλι σου γιαγιάκα, και μη βιάζεσαι τόσο πολύ». — Η γριά τούς έδωσε τó σακκούλι της, και τά καλά παλληκάρια τής τó γέμισαν λίρες. Γιατί αυτά ήτανε οι 12 μήνες, πού κατοικούσανε στο βουνό, κι ευχαριστήθηκαν από τά λόγια τής γριάς. Αυτή πήρε τó σακκούλι και γύρισε σπίτι της. — Η χαρά της εκεί δέν περιγράφεται, πού είδε πώς ήταν γιομάτο λεφτά. Πήγε άμέσως στο μαγαζί να ψωνίση και να πληρώση τά χρέη της. Πήρε ψωμί, μανέστρα και λάδι για τó φαγητό και για τó λυχνάρι. Τ' άγγο-

Θεός δέν άπελπίζει κανέναν», τής είπε και τής διηγήθηκε όλη τήν ιστορία.

— Η κακιά κουινάδα σκέφθηκε τότε να πάη κι εκείνη στο βουνό. Παίρνει λοιπόν τó σακκούλι της κι άνεβαίνει στη ράχη κι άρχισε να μαζεύη λάχανα. Στο μεταξύ τήν πιάνει ή βροχή, και γεμάτη χαρά μπαίνει μέσα στη σπηλιά και βρίσκει τά δώδεκα παλληκάρια. — Καλώς τήν τήν γερόντισσα τής λένε. Πώς έβρήκες έδω με τέτοια κακοκαιρία; — «Ό, παιδάκια μου, τούς λέει, πού κακό χρόνο νά 'χη έτούτος ο καιρός πού δέν μάς άφήνει να μετατοπίσουμε. Δέν βλέπετε τώρα πόσες μέρες βρέχει;»

— Γιαγιάκα, έχε ύπομονή: θά καλοσυνέψη ο καιρός και θά 'ρθη και τó καλοκαίρι! — «Νά μη φτάση να ρθῇ, γιέ, να μάς πεθάνη από τήν κάμα του».

Στό μεταξύ έσταμάτησε ή βροχή, κι ή γριά έκαμε να φύγη. — Στάσου, τής λένε τά παλληκάρια. Φέρε μας τó σακκούλι σου να σέ φιλέψουμε». — Η γριά γεμάτη χαρά έδωσε τó σακκούλι της, κ' ύστερα από λίγο τής τó δώσανε δεμένο. — «Πάρ' το γιαγιά και πήγαινε τó σπίτι σου, αλλά πριν τ' άνοίξης, να κλείσης, καλά πόρτες και παράθυρα».

Πήγε κείνη χαρούμενη πώς θά 'βρη λεφτά, μά όταν έκλείστηκε στην κάμαρά της κι' άνοίξε τó σακκούλι, έβγῆκαν από μέσα φίδια πολλά πού άνέβηκαν άπάνου της και τήν έπνιξαν. — Όπως έστρωσε, έτσι και κοιμήθηκε. — Λ.—Μ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ε.Ε.Σ.Ν. 'Εκπαιδευτηρίου Στ. 'Αποστολοπούλου Καλλιθέας. 'Αποστολή Δεμάτων.
Juniors of Apostolopoulou School Kallithea. For-
warding school parcels.

Ε.Ε.Σ.Ν. 49ου Δημ. Σχολ. Γ' Περιφ. 'Αθηνών. Δώρα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Χώρας Τριφυλλίας.
Juniors of 49th Elem. School 3rd Athens District. Gifts for the Elem. School Chora Trifyllia.

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνάσιον Κανδήλιου Πεδιάδος με δέματα δι' ἀπόρους οικογενείας.
Juniors of Kandyli Pidiados High School with parcels for needy families.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σβορώντων Κεφαλληνίας με δώρα διὰ τὸ Πτωχοκομειὸν 'Αργοστολίου.
Juniors of Svoronata Cephalonia Island Elem. School with gifts for the Argostolion Poor Asylum.

Ε.Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. 'Ηλιουπόλεως 'Αθηνών ἀποστέλ-
λουν εἶδη ἱματισμοῦ εἰς τοὺς φίλους τοῦ χωριοῦ.
Juniors of 5th Elem. School Plioupolis Athens. For-
warding clothing to the «Friends of the Village».

Ε.Ε.Σ.Ν. Α' πρότυπου Γυμν. 'Αθηνών. 'Αποστολή δεμά-
των εἰς Βόρειον 'Ελλάδα.
Juniors of 1st High School of Athens. Forwarding parcels to Northern Greece.

Ε.Ε.Σ.Ν. Α' Δημ. Σχολ. Ληξουρίου. Δώρα διὰ τοὺς μα-
θητὰς τοῦ ὄρειοῦ χωριοῦ Κάμιναρατων.
Juniors of Elem. School Lixouri. Gifts for the stu-
dents of the mountain village Kaminarata.

Ε.Ε.Σ.Ν. 36ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς. Διανομὴ Δώρων.
Juniors of Elem. School Piraeus. Distribution of gifts.

Ε.Ε.Σ.Ν. Βου Δημ. Σχολ. Σουφλίου. 'Αποστολή χαμαιμή-
λου εἰς νοσηλευτικὰ ἱδρύματα.
Juniors of 2nd Elem. School Soufli. Forwarding Camomile to Hospitals.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Φαρκαδῶνος Τρικάλων. Συγκέντρω-
σις εἰς τὸν Σχολικὸν Κήπον.
Juniors of Elem. School Pharkadanos. Trikala. Ga-
thering in the School Garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Παραμυθίας. Περιτοίχισις
τοῦ σχολικοῦ χώρου.
Juniors of Elem. School Neochorion. Paramythia. Surrounding with walls the school space.

Ε.Ε.Σ.Ν. Εου Δημ. Σχολ. Ξάνθης. Προσφορὰ γραφικῆς
ὕλης.
Juniors of Elem. School Xanthi. Offering writing material.

Ε.Ε.Σ.Ν. 27ου Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. 'Αθηνών. 'Αποστο-
λὴ ρουχισμοῦ.
Juniors of 27th Elem. School 2nd Athens district. Forwarding clothing.

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Κάτω 'Ηρακλείου 'Αττικῆς.
'Εργασία εἰς τὸν Σχολ. Κήπον.
Juniors of 2nd Elem. School Kato Iraklion Attika Working in the school garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασίον Ροδολείβους Σεραῶν. Διαμόρφωσις
χώρου.
Juniors of Rodolivos Serrai High School. Land planning.

Ε.Ε.Σ.Ν. 10ου Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πειραιῶς. 'Απο-
στολὴ δεμάτων.
Juniors of 10th Elem. School 1st Piraeus district. Forwarding parcels.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μακρυχωρίου Καρδίτσας. Δενδρο-
φύτευσις εἰς τὸ προαύλιον τῆς 'Εκκλησίας.
Juniors of Elem. School Makrichori Karditsa. Tree planting in the churchyard.

Ε.Ε.Σ.Ν. Γ' Δημ. Σχολ. Χίου. 'Εργασία εἰς τὸν Σχολ. Κήπον.
Juniors of 3rd Elem. School Chios Island. Wor-
king in the School Garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Ζακύνθου. Περιποίησις δεινδρο-
στοιχίας.
Juniors of 3rd Elem. School Zante Island. Taking care of the alleys.

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμν. 'Αγ. Νικολάου Κρήτης. 'Επίσκεψις εἰς
τὸ Νοσοκομειὸν τῆς πόλεως.
Juniors of St Nicholas Crete High School. Visit to the City Hospital.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Η ιδέα του Henry Dunant εις εφαρμογήν

Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΥΕΜΕΝΗΣ

Τελευταίον βραχώδες κύμα πρὸ τῆς ἀτέρμονος ἐκτάσεως τῆς ἁμμῆς τοῦ Ρούμπ' ἂλ Καλί, εἰς τὴν ἐξοδὸν τῶν ὀρίων τῆς Ὑεμένης, τὸ Οὐκντ, δὲν κατοικεῖτο παρὰ ἀπὸ βεδουίνους καὶ καραβάνια ἀπὸ καμήλας. Τὸ κλίμα εἶναι πολὺ ξηρὸν. Ἄν καὶ βρίσκεται εἰς ὕψος ἄνω τῶν χιλιῶν μέτρων, αἱ ἡμέραι εἶναι ἰδιαίτερώς θερμαί, ὅταν ὑψώνεται ὁ ἄνεμος τῆς ἁμμῆς. Τὸ δὲ θερμόμετρον κατέρχεται τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ μῆδέν.

Εἶναι ἀρκετὰ ἐλκυστικὸν νὰ ἀναχωρήσῃ τις μὲ καμίον ἀπὸ τὴν Καζράν, τελευταίαν κοινόπολιν εἰς τὸν νότον τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, νὰ ἀφήσῃ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ τὸ στρατόπεδον τῶν παρατηρητῶν τοῦ Ο.Η.Ε., νὰ περάσῃ τὴν μεθόριον τῆς Ὑεμένης καὶ νὰ χωθῇ εἰς τὴν ἔρημον ὅπου ἀντέχουν μόνον μερικὸι ἀκανθῶδεις θάμνοι, διὰ νὰ φθάσῃ ἄξαφνα, μετὰ μερικὰς ὥρας ἐπιπέδου ἁμμῆς εἰς τὸν λιμένα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Μία δύσκολος, ἀλλὰ ταχεῖα ἐγκατάστασις

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 17 Νοεμβρίου ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ ἡ σταλεῖσα ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἔφθασε εἰς Οὐκντ. Πολλοὶ τραυματισταὶ καὶ ἀσθενεῖς εὐρίσκοντο ἤδη ἐπὶ τόπου καὶ περιμεναν τὰς φροντίδας του. Ἦτο ἡ ἄμεσος ἀπόδειξις πόσο ἐδικοιολογεῖτο ἡ δράσις αὐτῇ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Τὸ μικρὸν κλιμακίον ἐπέρασε τὰς πρώτας τὸν νύκτας εἰς τὸ ὑπαιθρον, κατόπιν δὲ ἤρχισε ἡ κυρία ἐγκατάστασις. Δέκα σκηναὶ ἐστήθησαν. Δύο ἐξ αὐτῶν στεγάζουν τοὺς ἀσθενεῖς ἄνδρας καὶ μία τὰς γυναῖκας. Ἄλλαι σκηναὶ διευορφώθησαν εἰς ἐξωτερικὰ ἱατρεία, εἰς ἐργαστήρια ἀναλύσεων, εἰς φαρμακεῖον, εἰς αἰθουσαν ραδιολογίας, εἰς ἀποθήκην ἐφοδίων κλπ.

Ἡ περιπέτεια τοῦ «Κλινομπόξ»

Τὸ ἀμερικανικὸ «Γκλόμπμαστερ» ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ἀγορασθὲν ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὠκλινομπόξ» εἶχε φορτωθῇ εἰς Γενεύην, δὲν ἤδυνήθη δυστυχῶς νὰ προσγειωθῇ στὴν ἐπιφάνεια τῆς ἁμμῆς τῆς Ναζράν. Αὕτη ἡ πραγματικὴ κλινικὴ ἐν μικρογραφίᾳ βάρους τρισημίσι τόνων, ἐποθετῆθη εἰς Ρυάντ, πρωτεύουσιν τῆς Σαουδ. Ἀραβίας.

Φορτωμένον ἐπάνω εἰς ἓνα καμίον τὸ τελευταῖον λευκὸ κουτὶ μὲ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ἐπραγματοποιήσθη ἓνα ταξίδι 1.400 χιλιομέτρων εἰς τὰς βραχώδεις καὶ δυσκόλους ἐπιφανείας. Δώδεκα ἡμέρες βραδύτερον, ὥστε ἀπὸ πολλὰς σταθμεύσεις καὶ ἐκταταρίσματα ἐλαστικῶν τὸ «κλινομπόξ» ἔφθασε εἰς Οὐκντ, γεμάτον σκόνην ἀλλὰ ἄθικτον.

Ἐνα καμίον μεταφέρει δύο ἡλεκτρικὰς γεννήτριες ἐστῆθμευσεν ἀναγκαστικῶς 400 χιλιομέτρα ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖον. Ἐνα συνεργεῖον σωφὲρ ἀνεχώρησε πρὸς ἀνα-

ζήτησίν του καὶ τὸ ὠδήγησε μὲ μεγάλας δυσκολίας.

Αὐτὸ τὸ «κλινομπόξ» περιλαμβάνει αἰθουσαν χειρουργεῖου, ἐπιδέσεως καὶ ἀποστειρώσεως. Ἐχει σύστημα κλιματισμοῦ, θερμάνσεως, νερὸ ζεστὸ καὶ κρύο, ἡλεκτρικὸν φῶς κλπ. Διὰ τελειαν ἀπομόνωσης ἀνυψώθη ὑπεράνω τῆς ἁμμῆς.

Εἰδικὸν καὶ ἡνωμένον κλιμακίον

Τὸ ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ σταλὲν κλιμακίον ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 ἱατροῦς, 2 φαρμακοποιούς, 5 ἀδελφάς, 4 νοσοκόμους, 1 ἐργαστηριακὴ κατασκευάστρια, μία βοηθὸ ραδιολόγου, 1 ἐργατ. κατασκευάστρια, 1 βοηθὸν ραδιολόγου, 2 ραδιοτηλεγραφεῖς, 4 μηχανικούς, μάγειρους κλπ.

Κύμα ἀσθενῶν ὀφείλουν νὰ ἀντιμετωπίσουν οἱ ἱατροὶ πρὸς παρεχώρησιν ὁ Ἑλβετικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς. Τὴν ἡμέρα, χειρουργοὶ, περιποιούνται, στηθοσκοποῦν, ἐπιδέουν, τὴν νύκτα ὀφείλουν νὰ σηκωθοῦν διὰ νὰ δεχθοῦν φορητὰ μὲ τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς οἱ ὅποιοι ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέτωπον.

Τὸ πλεόν ἀκανθῶδες πρόβλημα εἶναι τὸ κατάλυμα. Ἐλλείπει τμημάτων οἱ ἀσθενεῖς μὲ μεταδοτικὰς νόσους καὶ τραυματισταὶ πολέμου συχνὰ μοιράζονται τὴν ἰδίαν σκηνήν. Πολλοὶ ἐπίσης εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κοιμῶνται στὸ πάτωμα.

Ἀλλὰ παρὰ τὰς δυσχερείας καὶ τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ εἰς τρόφιμα καὶ φάρμακα, παρὰ τὴν ἐλλείψιν σκηνῶν καὶ παρὰ τὴν κόπωση, τὰ μέλη τοῦ κλιμακίου ἐργάζονται μὲ ἀφοσίωσιν καὶ ἱκανοποιητικῶς.

Διὰ τοὺς Ὑεμενίτας ἐκείνους οἱ ὅποιοι βλέπουν ἱατρὸν διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν των, κάθε περιθάλψις τοῦ πόνου, κάθε θεραπεία εἶναι ἓνα θαῦμα. Ἡ εὐγνωμοσύνη των πρὸς τοὺς ἱατροὺς καὶ τοὺς νοσοκόμους τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι συγκινητικὴ. Μία γυναῖκα, βεδουῖνα, θύμα βομβαρδισμοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον τῆς ἀφῆρεσαν πολλὰ θραύσματα, ἐκρέμετο στὰ χέρια τῆς ἀδελφῆς πρὸς τὴν παράστεκε καὶ ἐπανελάμβανε μὲ ἓνα χαλαρόγελον πόνου «Σουκράν, σουκράν» (εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ).

Τὴν ἄλλην νύκτα ἔφθασε ἓνας νέος εἰκοσι ἐτῶν, παράλυτος ἀπὸ τὴ μέση ὡς τὰ πόδια ἀπὸ μιᾶ σφαῖρα μυδραλλιοβόλου. Ἡ περίπτωσις του εἶναι ἀπελπιστική, ἀλλὰ, ξαπλωμένους ἀκίνητος σ' ἓνα κρεβάτι ἐκστρατείας, βρῆκε τὴν δύναμιν νὰ χαμογελᾷ στοὺς ἱατροὺς.

Ἐνας Γάλλος δημοσιογράφος, πρὸς ἧλθε διὰ ρεπορτάζ, προσέφερε ἐθελοντικῶς 500 γραμμάρια αἵματι, βρῆκε τὴν ἀκρωτηριασθέντα.

Μερικοὶ αἰθιμοὶ θὰ δώσουν μίαν ἰδέαν τῆς ἀναπτυχθεῖσης ἐκεί ὁδῶσεως ἀπὸ τὸ συνεργεῖον τοῦ Δ.Ε.Σ. εἰς Οὐκντ.

Περὶ σὺν ὅσον ἀπὸ 800 ἀσθενεῖς ἔτυχον περιθάλψεως. Μερικοὶ φυματικὸι παρουσιάζονται δύο φορές τὴν ἐβδομάδα διὰ νὰ κάμουν μίαν ἐνεσιν στρεπτομυκίνη.

Τὸ ποσοστὸν τῶν τραυματιῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι δι' αὐτοὺς κυρίως ἰδρύθη τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ οἱ ἱατροὶ ἐνόμισαν ὅτι δὲν ἤδυναντο νὰ δέχωνται τοὺς μὲν καὶ νὰ ἀρνοῦνται τοὺς δέ, διότι ὅλοι πράγματι εἶναι θύματα ἄμεσα ἢ ἔμμεσα τῆς συρράξεως.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσερχομένων ἀσθενῶν ἀνέρχεται εἰς 80 περίπου ἡμερησίως.

Ἡ στατιστικὴ τοῦ ἐργαστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐπίσης στεγάζεται ὑπὸ σκηνήν, ἀναφέρει 350 ἀναλύσεις, ἐνῶ οἱ ἀκτίνες Χ ἐχρησιμοποιήθησαν 120 φορές.

Ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν ἁμμῆς ἡ ὁποία διεισδύει παντοῦ καὶ ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα προβλήματα τοῦ νοσοκομείου, τὸ μηχανήμα τῶν ἀκτίνων Χ σταμάτησε μίαν ἡμέραν. Τὸ σύστημα τοῦ τρανζίστορ μὲ ἡλεκτρονικὴν ρύθμισιν εἶχε χαλαρώσει. Οἱ ραδιοτεχνίται τοῦ νοσοκομείου ἐσκέφθησαν νὰ τὸ ἀντικαταστήσουν καθαρὰ καὶ ἀπλᾶ ἀπὸ μίαν ἡλεκτρικὴν στήλη φανοῦ τῆς τσέπης. Ἀποτέλεσμα: τὸ μηχανήμα τῶν ἀκτίνων Χ λειτουργεῖ!

Μία τέτοια περίπτωσις, μεταξὺ δεκάδων ἄλλων, δεκνύει τὸ πνεῦμα τοῦ συνεργεῖου τοῦ Ε.Σ. τὸ ὁποῖον, ἀπομωνωμένον εἰς τὴν ἔρημον τῆς ἀραβ. χερσονήσου, καταφεύγει εἰς μέση πλεόν ἀσυνήθη διὰ νὰ μὴν διαφεύδῃ τὰς ἐλπίδας ἐνὸς πληθυσμοῦ πρὸς βασιζέται εἰς αὐτά.

Ἡ ἐργασία τῶν κινητῶν συνεργεῖων

Τὰ δύο κινητὰ συνεργεῖα, ἀποτελούμενα ἕκαστον ἐξ ἐνὸς ἱατροῦ καὶ ἐνὸς νοσοκόμου, ἐξήτασαν δι' ἀκτίνων Χ ἐπὶ τοὺς κατοίκους τοῦ ἐσωτ. τῆς Ὑεμένης.

Εἰς τὴν Βαλάχ, πόλιν εἰς τὴν εὐφορον κοιλάδα τῆς Ἀσουάν, ἐνοσηλεύθησαν 130 ἀσθενεῖς, ἐνῶ δεκάς σοβαρῶν περιπτώσεων ἐστάλη εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποστολῆς των οἱ ἱατροὶ διεπίστωσαν ὑγιεῖνας καταστάσεις ἐντελῶς πρωτογόνους ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῇ ὁ πληθυσμὸς τὸσον ὁ ἀστικὸς ὡσον καὶ οἱ στρατιῶται. Αἱ ἀνάγκαι των εἶναι τὸσον μεγάλαι, ὥστε πέντε νοσοκομεῖα ὅπως αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐγκατέστησε ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν θὰ ἤρκουν. Εἶναι ὡσάν, ἡ πρᾶξις βοήθειας ἡ ἀναληφθεῖσα ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, νὰ μὴν εἶναι παρὰ ἓνα αὐλάκι χαραχθὲν σὲ μίαν χέρσον γῆν.

Βοήθεια πρὸς τοὺς κρατουμένους

Μαζὶ μὲ τὴν ἱατρικὴν δρᾶσιν πρὸς ἀναπτύσσει ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν καὶ τραυματιῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς Ὑεμένην ἀσχολοῦνται εἰς τὸ νὰ ἔρχονται καὶ εἰς βοήθειαν τῶν κρατουμένων. Πρόκειται κυρίως περὶ πολλῶν στρατιωτικῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς δυνάμεις τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας, πρὸς συνελήφθησαν ὑπὸ φυλὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἐκρατήθησαν κατὰ μικρὰς ομάδας ἀπομονωμένους εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ὑεμένης.

Μέχρι σήμερον, αἱ δυνάμεις τοῦ ἱμάμη δὲν ἤδυνήθησαν νὰ δώσουν εἰς τὴν

Δ. Ἐπιτ. τοῦ Ε. Σ. τὸν κατάλογον τῶν κρατουμένων.

Ὅπως φαντάζεται κανεὶς, οἱ συνθήκες διαβιώσεως αὐτῶν τῶν φυλακισμένων εἶναι ὑποτυπώδεις ἰδίως κατὰ τοὺς χειμερινούς μηνάς ὅπου μπορεῖ νὰ κάμῃ πολὺ κρύο εἰς τὰ βουνὰ αὐτῆς τῆς χώρας.

Λεῖπουν ρουχισμός, ὑποδήματα καὶ ὁ ἐπισιτισμὸς των. Τὰ συνεργεῖα τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τοὺς ἐπισκέπτονται καὶ προσπαθοῦν νὰ ἀναπληρώσουν τὰς ἐλλείψεις αὐτάς. Ἀλλὰ οἱ συνθήκες προσπελάσεως εἶναι σκληραί.

Ἡ Ἐρυθρὰ Ἡμισέληνος τῆς Η.Α.Δ. συνεργάζεται μὲ τὸν Διεθνὴ Ἐρυθρὸν Σταυρὸν διὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν βοήθειαν εἰς αὐτάς τὰς διασκορπισμένας ομάδας τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΝ

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀναζητήσεων τοῦ Ε.Ε.Σ., ἡ ὁποία διετέθη τὸ ἰδρυθὲν ἀμέσως μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου Γραφεῖον Αἰχμαλώτων, ἐπεξετάθη ἀπὸ τοῦ 1946 εἰς πλείστας κατηγορίας θεμάτων πρὸς ἀνεύρησιν συνεπείᾳ γεγονότων τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου ὡς καὶ προγενεστέρων.

Αἱ ἀναζητήσεις Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἔγνη ἔχουν ἀπολεσθῇ ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν, διεξάγονται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τοῦ 1950 μέχρι τοῦ 1963 χάρις εἰς ἐνεργείας τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναζητήσεων ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνευρεθέντων ἀνῆλθεν εἰς 5167 άτομα. Ἀξίον ἰδιαίτερας μνείας εἶναι τὸ ὅτι μετὰ αὐτῶν περιλαμβάνονται 1310, τῶν ὁποίων τὰ ἔγνη εἶχον χαθῇ ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι τοῦ 1928. Αἱ ἀνευρεθείσες τῆς περιόδου αὐτῆς ὀφείλονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς καθιερωθείσας ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. ραδιοφωνικὰς ἐκπομπάς, πρὸς ἀποτέλειον μοναδικῶν σκεδῶν μέσον ἀναζητήσεως, καθ' ὅσον λόγῳ τῶν συνθηκῶν ἐξευρέσεως τοῦ ἀγνοουμένου καὶ τοῦ διαρρεσαντος χρόνου τὰ διατιθέμενα ὑπὸ τῶν αἰτούντων στοιχεῖα εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Ἐκτὸς τῆς συνεργασίας τῆς μετὰ τῶν Ραδιοφωνικῶν Ἰδρυμάτων ἡ Ὑπηρεσία Ἀναζήτ. ἔχει τὴν πρόθυμον συμπαράστασιν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν, τῶν Φιλανθρωπικῶν Ὀργανισμῶν καὶ τῶν Βασιλικῶν Πρεσβειῶν καὶ προξενείων ὡς καὶ τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τῆς ἐν Αarlsen Γερμανικῆς Διεθνoῦς Ὑπηρεσίας Ἀναζητήσεων καὶ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν τῶν διαφόρων χωρῶν.

Λόγῳ τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ πλήθους τῶν περιπτώσεων ἔχει δημιουργηθῇ τεράστιος ὄγκος ἀλληλογραφίας (τὸ δημιούργηθῆν ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἐντεῦθεν ἀρχειὸν περιλαμβάνει 200000 ἀτομικῶν δελτίων). Τὸ προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας δὲν φειδεται κόπων προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τῆς ἀνευρέσεως τῶν ἀτόμων πρὸς ἔχουν ἀποκοπῇ ἀπὸ τὰς οἰκογενεῖας των.

Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν αἰτήσεων, εὐχαριστηρίων κλπ. πρὸς ἔχουν σταλῇ εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. δημοσιεύομεν κατωτέρω μερικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἀπείρως συγκινητικὰ ἀποσπάσματα.

1. Ὑπόθεσις Γαρυφάλλου. Μετὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας

ἀνεύρεσιν τοῦ πατρὸς καὶ τῶν 3 ἀδελφῶν τῆς ἡ Γεωργία Γαρυφάλλου ἔστειλε εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. θερμὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολήν. Μεταξὺ ἄλλων λέγει καὶ τὰ ἑξῆς (Ἀντιγράφωμεν χωρὶς διόρθωσιν τοῦ κειμένου):

«Δὲν ξέρω μὲ τὴ λόγια νὰ εὐχαριστήσω τὴ Ὑπηρεσία καθὼς βλέπεται δὲν ξέρω πολὺ γράμματα ἰμε πολλοὶ σινγκινιμένη γὰ νὰ μωρῶσο νὰ σὰς εὐχαριστήσω διότι κατόπιν τῶν ἰδικῶν σας ἐρεβνὸν κατόρθωσα νὰ ἐπικινονίσω μὲ τὰ τὸν χαμένον συνκνόν μου τοὺς ὁπίους καὶ εὐρίκα. εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ. ἀρ. 13448 ἀρ. ὑποθέσεως (35391) ΜΚ ἐπιστολὴ σας σὰς γνωστοποιῶ ὅτι δὲν συντρέχουν λόγοι περεταίρω ἐρευνῶν σας διότι μὲ τὰς μέγρη τοῦδε γενομένας ἀπὸ ὕμης εὐρίκα τὰ σινγκινικά μου πρόσωπα καὶ σὰς ἐκφράζω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας καὶ τὴν ψυχικὴ μου ὑκονοποίηση διὰ τὸ ἱπέρωχον κινονικὸν ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται καὶ διὰ τὸ ὁποῖον εἶμαι ὑπερλίαν.

ἡ εὐχαριστοῦσα ἀπίρος
Γεωργία Γαρυφάλλου
Γ' Πάροδος Ταντάλου ἀρ. 36
Θεσσαλονίκη.»

2. Ὑπόθεσις οἰκογενείας Καλογιάννην. Ἡ Σουλτάν Σεναρτάλι ἐκ Κων)πόλεως ἀνεζήτησε τοὺς ἀγνοουμένους ἀπὸ τοῦ 1914 γονεῖς τῆς, τῶν ὁποίων οὔτε τὸ ἐπώνυμον δὲν ἐννόμισε, διότι ἀπῆχθη ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους πολὺ μικρῇ. Ὅταν ἐμεγάλωσε, ἐξισλαμισθεῖσα προφανῶς, ἐνυμφεῖται τὸν Σεναρτάλι καὶ ἀπέκτησαν υἱὸν πρὸς εἶναι τώρα συντάκτης τῆς ἐφημερίδος «Μιλίετ». Τῇ αἰτήσῃ του ἡ Ὑπηρεσία Ἀναζητήσεων προσέβη εἰς ἐνεργείας καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπέτυχε ν' ἀνεύρη τὸν ἀδελφὸν τῆς Σουλτάνας Μιχ. Καλογιάννην καθὼς καὶ ἄλλα, μακρινότατα μέλη τῆς οἰκογενείας τῆς, 13 ἐν ὅλῳ ἄτομα, ἐξ ὧν τὰ 5 ἐν ζωῇ.

3. Ὑπόθεσις Ταμῖα. Ἡ Δέσποινα Κεχαγιόγλου, τὸ γένος Ταμῖα, δ-πέβαλε τὴν 25.7.62 αἰτήσιν περὶ ἐξακριβώσεως τῆς τύχης τῶν ἀδελφῶν τῆς. Τὴν 15.1.63, ἀπρὸ συνεπείᾳ εὐτυχῶς ἀποτελέσεως τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ὑπηρεσίας εἶχον ἀνευρεθῇ αὐτά, ἀπὸ τῶν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν.

«Τὸν παρελθόντα Ἰούλιον πρὸς ἡμῶνα στὴν Ἀθήνα ἦρθα καὶ σὰς παρεκάλεσα ἂν μπορούσατε νὰ μοῦ βρῆτε τοὺς δύο ἀδελφούς μου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου, τοὺς ὁποίους δὲν εἶχα γνωρίσει ποτὲ γιὰτὶ ὅταν ἐγινε ἡ καταστροφὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἡμῶνα πολὺ μικρῇ.

Ἐξῆς ἀπὸ τότε ἔχῃ μόνον ὄφρανή, γιὰτὶ οἱ Τοῦρκοι σφάζαν τὴν Μητέρα μου καὶ σκοτώσανε τὸν Πατέρα μου, ἀλλὰ ἐπὶ πλεόν ἐνδοίκα ὅτι ἡμῶνα μονάχη ἐπὶ κόσμῳ. Τώρα, πρὸς βρήκατε τοὺς ἀδελφούς μου ὥστε ἀπὸ 40 χρόνια, μοῦ δώσατε τὴν εὐτυχία μου, σὰς εὐχαριστῶ, σὰς εἶμαι ἐγνωμένη. Δὲν μπορῶ νὰ σὰς περιγράψω τὴ χαρὰ μου. Εἶναι χάρις σὲ σὰς πρὸς θὰ μωρῶσο νὰ τοὺς ξαναβρῶ, νὰ τοὺς γνωρίσω καὶ νὰ αἰσθάνω τὴν οἰκογένειαν πρὸς ἡ μοναξιά μου καὶ ἡ ξενητιὰ δὲν μὲ ἀφάρανε ποτὲ νὰ αἰσθάνω. Ἡ Ὑπηρεσία σας καὶ ἡ προσπάθειες πρὸς καταβάλλετε γὰ μὲς τοὺς κατεστραμμένους Ἑλλήνας, ἀποφέρει τιμὴ στὴν Ἑλλάδα μας.

Ε. Ε. Σ. Ν.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΝΑΥΤΩΝ

2.107 ναῦται τοῦ βου Ἀμερικανικοῦ Στόλου προσέφερον κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν αἷμα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος συνεπληρώθη μὲ τοὺς 138 ναύτας ἀνήκοντας εἰς τὰς ἀμερικανικὰς μονάδας τοῦ βου Ἀμερικανικοῦ Στόλου πρὸς ἔδωσαν χθὲς αἷμα. Οὗτοι προσήλθον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στολισμοῦ πλοίαρχον κ. Μπουαγιὲ εἰς τὸ Κέντρον Αἰμοδοσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς αἰμοληψίας ἐγένετο καὶ μικρὰ τελετὴ κατὰ τὴν ὁποία εἰς τὸν ἀμερικανικὸν πλοίαρχον προσεφέρθη τὸ Χρυσὸν Μετάλλιον τῆς Αἰμοδοσίας διὰ τὴν πρόθυμον προσφορὰν τῶν 138 ὡς ἄνω ναυτῶν του.

22 - 1 - 64

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Μεμβροὶν 13-11-63
Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίσωμεν λήψιν τῆς ἀπὸ 23-9-63 ἐπιστολῆς σας ὡς καὶ τῶν 10 ὄντως θαυμασίων πινάκων, ἔργων τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν. Οἱ πινάκες οὗτοι διεβιβάσθησαν εἰς τὸ Τμήμα μας Νοτίου Αὐστραλίας, ἵνα συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν Διεθνὴ ἔκθεσιν πινάκων σχολικῆς τέχνης.

Παρακαλοῦμεν, ὅπως διαβιβάσετε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τοὺς νεαροὺς καλλιτέχνας σας, οἱ ὅποιοι συμμεσχον εἰς αὐτὴν διὰ τῶν λαμπρῶν ἐκθεμάτων.

Μετὰ τιμῆς
L. G. STUBBINGS
Γεν. Γραμματεὺς

• Τοὺς ἐν λόγῳ πίνακας ἐπιλοτέτησαν Ἐρυθροσταυριτὴ μαθητὴ καὶ μαθητρίαι τῶν ἀσολοθῶν Σχολείων: ΣΤ'. Γεν. Θηλέων Ἀθηνῶν, Κολλέγιον Ἀρρ. Ἀθηνῶν καὶ Σχολίς «Μ. Κρίκου» Ἀθηνῶν.

Σὰς εὐχαριστῶ καὶ εὐχομαι νὰ δώσετε καὶ σὲ ἄλλους πολλοὺς Ἑλλήνας τὴ μεγάλη χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχίαν πρὸς δώσατε σὲ μένα.

Μὲ εὐγνωμοσύνη καὶ βαθεῖα ἐκτίμησιν
Δέσποινα Κεχαγιόγλου.»

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ Ε.Ε.Σ.

Ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐξυτηρήθηκε κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Δεκεμβρίου 7.252 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 1.005 ἐξηκοιούμενα περιπτώσεις ἡσφαλισμένον Ι.Κ.Α.

Οἱ ἐξυτηρηθέντες κατὰ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς: α) Τραύματα, κατάγματα κ.λ.π. 3.607. β) Παθολογικὰ νοσήματα 2.495. γ) Λοιπὰ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα, μῆθη κ.λ.π.) 1.150.

Χαρακτη

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ

Βαριόηχο στὰ τζάμια μου χτυπάει τὸ πρωτοβρόχι
κι ἀπὸ τὰ δέντρα ὁ ἀνεμος τὰ φύλλα διαγουμίζει
καὶ τὰ στοιβάζει ὅλα μαζί σὲ μιὰ τοῦ κήπου κώχη
κι ἀπάνω τους ἀργό, σιγὰ χτυπάει τὸ πρωτοβρόχι.

Ἀνοίγουνε τὰ σύννεφα στὸν ἥλιο παραθύρια
κι ἀχνίζουν τὰ ξερόφυλλα σὲ μιὰ γωνιά τοῦ κήπου.
Μοιάζουνε οἱ στάλες τῆς βροχῆς διαμάντια καὶ ζαφείρια
τὶ ἀνοίγουνε τὰ σύννεφα στὸν ἥλιο παραθύρια.

ΔΙΑΛΕΧΤΗ ΖΕΥΓΩΛΗ-ΓΛΕΖΟΥ

ΞΕΝΟΙ ΛΥΡΙΚΟΙ

Marc. Desbordes - Valmore

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Θεὲ τῶν παιδιῶν, μιὰ τρυφερὴ παιδιὰτικὴ καρδούλα,
ἀκούσε! μὲς στὰ χέρια μου, Σοῦ δέεται ταπεινά:
Μοῦ μίλησαν γιὰ τὰ παιδιά ποὺ δὲν ἔχουν μαννούλα!
Καλέ μου Θεέ, ἀπὸ δῶ καὶ μπρός, μὴν κάνης πιά ὀρφανά.

Ἄσε νὰ ρθῇ ἕνας ἄγγελος συγγνώμης, στὸ σκοτάδι,
γιὰ ν'ἀπαντήσῃ στὶς φωνὲς ποὺ ἀκούμε νὰ θρηνοῦν·
βάλε στ' ἄθωα, ποὺ ἡ μάνα τους παράτησε ἕνα βράδυ,
ἕνα μικρὸ προσκέφαλο, γιὰ ν' ἀποκοιμηθοῦν...

Luigi Bertolini

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ

Στὸ πρόσωπό σου βάζοντας τὴν ἄγρια τούτη μάσκα
τοῦ γέρου, μὲ τὰ γένηα,
γιατὶ ποθεῖς νὰ φαίνεσαι, πὼς εἶσαι κι' ἐσὺ γέρος

γλυκὸ κι ἄθωο παιδί μου;

Πέτα τὴν ἀποκριάτικη, τὴν ἄγρια τούτη μάσκα
τοῦ γέρου, μὲ τὰ γένηα.

Εὐτυχισμένοι θάμαστε, μικρούλη μου, ἂν γινόταν
νὰ μὴ γερνούμε, μόνο.

Pierre - Jean de Beranger

ΤΟ ΣΚΟΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΓΑΡΥΦΑΛΛΟ

Σ' ἕνα μπουκέτο, ἕνα πρωί, βρέθηκε ἕνα ἄγριο σκοῖνο
σμυγτὸ μ' ἑνὸς γαρύφαλλου τὴ μυστικὴ ὁμορφιά.
Τὴν ἄλλη μέρα ἐμύριζε γαρύφαλλο κι ἐκεῖνο.
Πάντα κανεῖς ἀπ' τὴν καλὴ δὲ χάνει συντροφιά.

Giovanni Pascoli

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ

Ἄργὸ τὸ χιόνι πέφτει, πέφτει, πέφτει.
Ἄκου μιὰ κούνια, καθὼς σείεται, ἀπαλοτριζει.
Ἐνα ἀγοράκι, κάνοντας πιπίλα, κλαψουρίζει,
ἐγὼ μιὰ γριά τοῦ τραγουδεῖ, σὰ νὰ ἔμαγευτή.
Ἡ γριά τοῦ λέει: Γύρω ἀπ' τ' ἀχνό σου κρεββατάκι
ρόδα καὶ κρίνα, ὀλόκληρο περιβολάκι.
Στ' ὠραῖο περιβολάκι ἀποκοιμείται τὸ παιδάκι
κι ἄργὸ τὸ χιόνι πέφτει, πέφτει, πέφτει.

Μεταφραστὴς ΚΟΥΛΗΣ ΑΛΕΠΗΣ

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4)

λάδι Γαλλικῆς Στρατιωτικῆς Ὁργανωτικῆς Ἀποστολῆς. Καὶ ἔλεγε, πλὴν ἄλλων, ὁ Ἐντοῦ εἰς συνέντευξιν πρὸς τὸν α' Ἐθνικὸν Κήρυκα» τῆς Νέας Ὑόρκης: «Κατ' ἐμὲ ἡ Ἑπαιρωτικὴ ἐκστρατεία ὑπῆρξεν ἡ ὥραιότερα καὶ ἐνδοξότερα σελὶς τοῦ ἑλληνικοῦ πολέμου. Ὁ στρατὸς δὲν ἐμάχετο μόνον εἰς ἔδαφος ποὺ παρουσίαζε δυσχερείας μεγάλας. Δὲν ἐπέδειξε μόνον ἀμυντικὴν ἱκανότητα πρώτης τάξεως. Δὲν ἀπέκρουσε μόνον ἀπτόητος ὅλας τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλὰ τὸ φοβερώτερον διὰ τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ἦτο, ὅτι εἶχε νὰ ἀντιπαλαίσῃ ἐναντίον συνεχῶν καταγιγίδων καὶ ἀληθινῶν χιονοθνελλῶν. Καὶ ὅμως ὑπερνίκησεν ὅλα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια. Τὸ τρόπαιον τῶν Ἰωαννίνων ἐστοίχισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλέον ἴσως τῶν δέκα πέντε χιλιάδων φονευθέντων καὶ τραυματιῶν. Ὁ Διάδοχος ἡργάσθη ὅπως ἀθορύβως καὶ μὲ ἀξιοθαύμαστον εὐ-συνειδησίαν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ καθήκον. Παρεσκέυασε τὴν γενικὴν ἐπίθεσιν ἐπὶ σχεδίου ποὺ συνεκέντρωνεν ὅλας τὰς ἐλπίδας εὐτυχούς ἐκβάσεως. Ἡ πτώσις τῶν Ἰωαννίνων, μιᾶς τῶν τριῶν ὀχυρῶν θέσεων ποὺ παρουσίασε τὸ θέατρον τοῦ ὅλου Βαλκανικοῦ πολέμου, ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερον θρίαμβόν τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων καὶ τὴν τρανότεραν ἀπόδειξιν τῶν ἀρετῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ». Καὶ κατέληγεν ὁ Γάλλος Στρατηγὸς: «Εἴμαι ἀπερίως εὐτυχὴς διότι δὲν διεψεύσθην εἰς τὰς προσδοκίας μου. Εἴμαι εὐτυχὴς διότι ἀνήκω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν στρατοῦ τόσο γυναιίου, στρατοῦ τοῦ ὁποῦο ἡ δράσις ἀνεδείχθη ἐν πολέμῳ ἀνταξία τῶν ἐλπίδων, στρατοῦ ἀξίου νέας καὶ μεγάλης Ἑλλάδος, τὴν ὁποῖαν, πιστεύσατε, ἀγαπῶ τόσο ὅσον καὶ Σεῖς».

ΒΡΑΔΥΦΑΓΟΙ ἢ ΤΑΧΥΦΑΓΟΙ;

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 6)

Γερμανοί, ἡ κατὰ τοὺς ἀρχαίους. «εὐ σοι γένοιτο τὸ δειπνον»!

Συμπέρασμα: Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὔτε ταχυφάγος, οὔτε βραδυφάγος. Ὅποιος καταπίνει γρήγορα τὴν τροφὴν τοῦ κινδυνεύει νὰ τὴν ἀφήσῃ ἀτελῶς μασημένην, ἐκεῖνος δὲ ποὺ τὴν «παρακρατεῖ» εἰς τὸ στόμα χάνει ὅλην τὴν γεῦσιν καὶ τὸ ἀρωμά της καὶ ἡ δυσάρεστος αὐτὴ αἰσθησις ἀνακόπτει τὴν ὁρεξίν. Ἡ μάσησις πρέπει νὰ γίνεταί με ἀνακινήσεις τῶν γνάθων (σιαγόνων) ἔντονες καὶ γίνεται γοργές, οὕτως ὥστε ὁ καταπόσιμος βλαμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ μετασχηματισθοῦν αἱ τροφαί, νὰ μὴ χάσῃ εἰς ἔντασιν εὐχυμίας καὶ γευστικῆς ἀπολαύσεως. Ἡ τόσοσὺν χρήσιμος ἐκκρισις τοῦ σιάλου καὶ τῶν ὑπολοίπων πεπτικῶν ὑγρῶν εἶναι τόσοσὺν ἀλληλέγγυοι μεταξὺ τῶν, ποὺ ἀσφαλῶς ἐπιτηδεύονται ταυτόχρονα καὶ ὠφέλιμα ἀπὸ τὴν διέγερσιν τῶν κυττάρων τῆς γεύσεως καὶ τῆς ὀσφρήσεως.

Ἄρα, ὁ καταλληλότερος τρόπος τῆς μασησεως πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἔντονος καὶ σχετικὰ ταχύς, ὁ σύμμορφος καὶ σύμφωνος με τοὺς ἀναλλοιώτους νόμους τῆς φυσιολογίας καὶ τῆς... γαστρονομίας.

Πάντως, ἡ καλὴ μάσησις προϋποθέτει καλὸ στόμα, ἐγκληματεῖ ἄρα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἐκείνου, ποὺ ἀφίηται νὰ καταστρέφονται τὰ δόντια καὶ νὰ πάσχουν τὰ ὀδὰ του, γιατί καὶ ἡ ὑγεία του χωλαίνει καὶ οἱ πιό... «πικάντικες» ἐναλλαγές κάθε λουκουλείου γεύματος ἀδυνατοῦν νὰ προσφέρουν εἰς τὴν γεῦσιν τὴν ἔντονη ἀπόλαυσι μιᾶς ἐκλεπτυσμένης μαγειρικῆς.

Ἡ πόρτα τοῦ ἀρχονταρικοῦ ἀνοίξε
κι ἕνας καλὸγερος πλησίασε στὸ
τραπέζι. Σκύβοντας στὸ αὐτὶ τοῦ Ἡγού-
μενου εἶπε χαμηλόφωνα:

—Ἐνα τσοπανόπουλο, σταλμένο ἀπὸ
τὸ Γιώργη τὸ Γραμματικό, ζητάει νὰ μι-
λήσῃ στὴν ἀγιότητά σου. Εἶναι, λέει,
σταυραδερφὸς τοῦ Θανάση Διάκου. Κι
ἔχει μιὰ παραγγελία γιὰ σένα. Ξαίρει τὰ
συνθήματα.

—Ἐρχομαι ἀμέσως! εἶπε ὁ Ἡγούμε-
νος κι ἔκαμε νὰ σηκωθῇ.

Μά, ὁ Δεσπότης Ἡσαΐας, τὸν κράτη-
σε μὲ μιὰ κίνησι τοῦ χεριοῦ.

—Δὲν τὸν δέχεσαι ἐδῶ, ἅγιε Ἡγού-
μενε; Ἐχεις ἀντίρησιν ἀδελφε Ζαρίφη;
—Καμμίαν! Ὁ Γεώργιος Γραμματικός
εἶναι «Ἀφιερωμένος». Διὰ νὰ μᾶς στέλλῃ
κάποιον, καὶ σήμερα μάλιστα, πρέπει νὰ
ἔχῃ τὸν λόγον του.

Ὅταν ὁ καλὸγερος βγῆκε με τὴν ἐν-
τολή νὰ ὀδηγήσῃ τὸ τσοπανόπουλο στὸ
ἀρχονταρικό, ὁ Ἡγούμενος εἶπε:

—Δὲν ἔχειρα πῶς ὁ Γιωργάκης ἔφτασε
στὸ βαθμὸ τοῦ «Ἀφιερωμένου». Αὐτὸς
ὁ Γραμματικός εἶναι θεῖος τοῦ Ἀθνα-
σίου Διάκου, ποὺ λέγαμε πρωτίτερα.

Αὐτὸς τὸν ἔταξε στὸ μονα-
στήρι, τοῦ ἔμαθε γράμματα,
τὸν χειροτόνησε... Κι αὐ-
τὸς τὸν προέτρεψε νὰ ἐγ-
καταλείψῃ τὸ σχῆμα καὶ
νὰ γίνῃ πολεμιστής.

Τρία χτυπήματα στὴν
πόρτα ἔκαναν τὸν Ἡγού-
μενο νὰ ξαφνιαστῇ.

—Ἐμπρός! εἶπε ἀλλά-
ζοντας τόνο.

Ὁ Πουρνάς, μπαίνοντας
στὸ ἀρχονταρικό, τάχασε.
Περίμενε νὰ βρῇ μόνο τὸν
Ἡγούμενο. Ἡ παρουσία
τοῦ Δεσπότη τῶν Σαλῶνων
καὶ τοῦ φραγκοφορεμένου,
ποὺ δὲν τὸν γνώριζε, τὸν
τάραξε λίγο. Μάζεψε ὅμως
τὸ κουράγιο του, φίλησε τὸ
χέρι τοῦ Δεσπότη καὶ τὸ
χέρι τοῦ Ἡγούμενου, μὰ ἔ-
μεινε, πάλι, σὰ χαμένος,
μπροστὰ στὸν ἀγνωστὸ του.

Ὁ Ἡγούμενος, γιὰ νὰ
τοῦ δώσῃ θάρρος, τὸν χτύ-
πησε ἐλαφρὰ στὴν πλάτη:

—Ἐ, παλληκαρόπουλο!
Τί παραγγελία μοῦ φέρνεις
ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν Γραμμα-
τικόν;

—Μοῦ εἶπε νὰ μιλήσω
μόνο σὲ σένα, ἅγιε Ἡγού-
μενε! εἶπε ὁ Πουρνάς με σε-
βασμὸ καὶ θαρρετά.

ΚΩΣΤΗ ΒΕΛΜΥΡΑ

Ἀπόσπασμα

—Μίλα ἐλεύθερα, παιδί μου.

—Ἀφοῦ τὸ θέλεις!... Μοῦ 'πε νὰ
Σοῦ πῶ: «Σὰν τὸν Χριστὸ μαρτύρησε
τὸ Γένος. Τετρακόσια χρόνια τυραννί-
ται, ραπίζεται. Ἀνέβηκε στὸ Γολγοθᾶ
του, περιβλήθη στέφανον ἐξ ἀκανθῶν,
σταυρώθηκε, ποτίστηκε δῶς καὶ χο-
λὴν. Λογίστηκε...»

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἦλιε μου, ἔβγα ἦλιε μου,
ποὺ κάνεις τὸ χωράφι
καὶ γεμίζει ἀπὸ χρυσάφι.

Δώσε μας, ἦλιε, ἦλιε μου,
τὸ ρόδο καὶ τ' ἀγκάθι,
φέξε ὡς τοῦ γιαιοῦ τὰ βάθι.

Τὸ νερό, φέξε ἦλιε μου,
νὰ τρέχῃ καὶ νὰ λάμπῃ,
νὰ μουσικοβολοῦν οἱ κάμπι.

Στρέψε μας, χρυσόῦλιε μου,
τὴ γῆ μὲ χαμοῦλι,
δῶς μας τὸ γλυκὸ σταφύλι.

Τὸν καρπὸ, ἦλιε, ἦλιε μου,
τὸ θέρο χάρισέ μας.
Σὰν τὸ δέντρο ἀνάστησέ μας.

Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὁ Ἡγούμενος εἶχε γίνεи κατακίτρι-
νος. Ἡ φωνή του ἔτρεμε:

—Δὲν ξαίρεις τί λές, παλληκαρόπουλο!
τραύλισε.

—Ξαίρω, ἅγιε Ἡγούμενε, ἀπάν-
τησε ἐκεῖνος χωρὶς νὰ ταραχθῇ.

Καὶ ἀργά, σέρνοντας τὶς συλλαβές
χωρὶς ὁμῶς νὰ वालμωδῇ, πρόσθεσε:

—«Προσκυνούμεν Σοῦ τὰ πάθη, Ἑλ-
λὰς... Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἐνδοξὸν Σοῦ
Ἀνάστασιν!»

Τώρα ἦρθε ἡ σειρά τοῦ Δεσπότη,
τοῦ Ἡγούμενου καὶ τοῦ Ζαρίφη νὰ τὰ
χάσουν. Σηκώθηκαν κι οἱ τρεῖς ἀπὸ τὰ
καθίσματά τους, σὰ νὰ τοὺς δάγκασε
σκορπιός: Τὰ συμβολικά λόγια, ποὺ ξε-
στόμισε ὁ Πουρνάς, σήμαιναν γι' αὐ-
τοὺς πῶς, τὸ ἀμούστακο τσοπανόπουλο
εἶχε κριθῇ ἀξίω γιὰ νὰ μνηθῇ στὰ μυστι-
κά τῆς «Φιλικῆς Ἑταιρείας».

Ἡ πρώτη σκέψι καὶ τῶν τριῶν ἦταν
πὼς εἶχαν προδοθῇ. Μά, ἡ ἀρρενωπὴ
στάσι τοῦ Πουρνά, τὸ καθαρίο του
βλέμμα ποὺ ἀτένιζε ψηλά, σὰ νὰ ζητοῦσε
νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ,
σκόρπισαν γρήγορα τοὺς φόβους τους.

Πρώτος ὁ Δεσπότης Σαλῶνων Ἡσα-
ΐας, πλησίασε τὸν Πουρνά
καί, ὑψώνοντας τὸ χέρι
τοῦ σ' εὐλογία, τοῦ εἶπε:

—«Εὐλογία Κυρίου καὶ
ἐλεος ἔλθει ἐπὶ σέ, τέκ-
νον μου!»

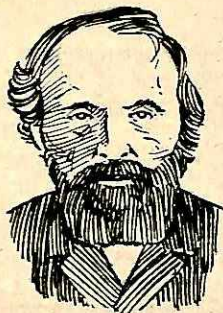
Καὶ γυρίζοντας στοὺς
ἄλλους με τὰ μάτια δακρυ-
σμένον εἶπε:

—Πῶς νὰ μὴν πιστεῦ-
σῃ κανεῖς ὅτι ἦγγικε ἡ
στιγμὴ τῆς Ἀναστάσεως
τῆς Ἑλλάδος, ἀδελφοί μου,
ὅταν ἡ νεότης τοῦ Γένους
φλέγεται ἀπὸ τὸν πόθον
τῆς Ἑλευθερίας;

Ὁ Πουρνάς, ποὺ εἶχε
σκύνει με κατάνυξι τὸ κε-
φάλι γιὰ νὰ δεχθῇ τὴν εὐ-
λογία, ἔμεινε ἀκίνητος. Ὁ
Δεσπότης ἀκούμπησε τὸ
χέρι του στὸν ὄμο του:

—Νέε μου φίλε, ἀπόψε,
μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς
Ἀναστάσεως, ἀφοῦ συμμε-
τάλαβης μεθ' ἡμῶν τῶν Ἀ-
χράντων Μυστηρίων, θὰ
γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου:
Θὰ ἀκούσης ἀπὸ τὸ στόμα
τοῦ ἐλλογιμοτάτου κυρίου
Ἀθανασίου Ζαρίφη τὸ χα-
ροποιὸν ἀγγελμα: «Τὸ Γέ-
νος θ' ἀναστηθῇ!»

Ἄπὸ τὸ βιβλίο «ΠΟΥΡΝΑΣ»,
ποὺ μᾶλιν ἐκυκλοφόρησε.

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

Γεννήθηκε στη Σύρο το 1853, όπου κ' έζησε τα παιδικά του χρόνια με τ' όνειρο να γίνει κληρικός. Ο πατέρας του ήταν πλούσιος έμπορος, αλλά κατεστράφη για να βοηθήσει τόν αδελφό του. Μετά τις γυμνασιακές σπουδές πήγε στη Ρωσία ως υπάλληλος ενός σιτεμπόρου, μα σύντομα, από νοσταλγία κι από αδυναμία να προσαρμοσθεί στο επάγγελμα, ξαναγύρισε στην Ελλάδα. Εγκατεστάθη στην Αθήνα κι άρχισε να κάνει αντίγραφα σ' ένα συμβολαιογραφείο, σπουδάζοντας ταυχρονα στο Πανεπιστήμιο και γράφοντας στίχους, αλλά δεν άργησε να γίνει επαγγελματίας λογοτέχνης. Συνεργάστηκε στα σατιρικά φύλλα της εποχής και το 1884 έβγαλε την έμμετρη εφημερίδα «Ο Ρωμύλος», που συνέτασσε μόνος ως την ημέρα του θανάτου του (26/10) 1919.

Έγραφε στίχους άμετροιτους και μετέφρασε τις «Νεφέλες» του Αριστοφάνη. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής του έδημοσιεύθη στο «Ρωμύλο», από τις στήλες του οποίου ο ποιητής έσατίρισε την κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή της χώρας με τρόπον έξυπνο, χαριτωμένο κι άκακο. Η φήμη του Σουρή ξεπέρασε τα σύνορα της Ελλάδας. Πολλοί ξένοι γράφανε με ένθουσιασμό για το «λατρευτό ποιητή της άριστοκρατικώτερης αιδούσης και του δημοκρατικώτερου κατηλείου», όπως τον έχαρακτήρισε ο Παλαμής. Πραγματικά, τον αγάπησε πολύ ο λαός καθώς κ' οι λόγιοι του καιρού του, μ' εξαίρεσι το Ροΐδη και τόν Καμπάνη, που άρνήθηκαν την άξία του. Ως άνθρωπος ήταν εξαιρετικά συμπαθητικός, αλτρουϊστής, πατριώτης και οικογενειάρχης υποδειγματικός.

Η ΖΩΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ

Μποϊ δύο πήχες, κόφι κακή, γένεια με τριχες εδω κ' έκει. Κούτελο θείο λίγο πλατύ, τρανό σημείο του ποιητή.

Ανδ μάτια μαύρα χωρίς κακία, νεμάτα λαύρα μα και βλακεία. μακρό ρουθούνι πολύ σχιστό, Κ' ένα πηγούνι σαν το χριστό.

Πηγάδι στόμα, μαλλιά χυτά... γεμίζεις στώμα μόνο μ' αυτά. Μούρη άργία και ξαρωμένη χλωμή και κρύα σαν πεθαμένη.

Κανένα χρώμα δεν της ταιριάζει και τώρα άκόμα βαφές αλλάζει. Δόντια φαφούτη όλο σχισμάδες, ύφος τσιφούτη για μαστραπάδες.

ΤΕΜΠΕΛΙΑ

Δέν έχω κέφι για δουλειά, πάλι με δέρνει τεμπελία και κάθομαι στο στρώμα... Βρίσκω το σώμα μου βαρό και όλη ή γή δέν με χωρεί κι ο ούρανός άκόμα.

Κακά νομίζω τα καλά και βλέπω μιá στα χαμηλά και μιá κοιτώ άπάνω...

Σ' αυτό τόν κόσμο το χαζό άς ήμπορούσα να μη ζω, μά... δίχως ν' άποθάνω!

ΓΕΩΡΓ. ΣΟΥΡΗΣ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΙΩ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ (άπόσπασμα)

(Ο συγγραφέας κ' ή συντροφιά του, μαζί μ' ένα μεγαλύτερό τους φαρμακοποιό, πάνε από τα Χανιά σε κάποιο χωριό για να παραστούν στην κηδεία του πατέρα ενός φίλου τους, που άπουσιάζει. Στο δρόμο κάποιος τους λέει «πώς πρέπει να βγάλουν λόγο». Πιέζουν τόν Κονδυλάκη να πη τόν επικηδεύ, δέχεται, δυσκολεύεται όμως ν' άρχισή γιατί δέν ξέρει τίποτα από τη ζωή και τη δράσι του μακαρίτη. Έπί τέλους...)

Έπί τέλους κάτι βρήκα. "Αρπάξα μιá φράσι έτοιμη κ' έπ'ηρα κατήφορο. «Ολιβερόν καθήκον μ'άς συνεκέντρωσαν εις τόν οίκον τουτον του Θεού...»

—Αλλά είναι πολύ στενόχωρος και θα σκάσωμε, έμουρμούρισε δίπλα μου ένας από τους συντρόφους μου.

Η διακοπή εκείνη όχι μόνον μούκοψε το νήμα, αλλά και έδωκε νέαν ευκαιρίαν εις τόν πειρασμόν που ήθελε και καλά να με καταστρέψη. Έδάγκωσα και πάλιν τα χείλη μου. Έπειτα άρχισα να ξεροβήχω και ν' άναζητώ συγχρόνως το νήμα πούχασα. Και άφου πέρασα άλλην άγωνίαν, έξηκολούθησα:

«Ο παρακείμενος νεκρός υπήρξεν άνδρείος δια την πατρίδα του, φιλόστοργος δια την οικογένειάν του, εύγενής και άγαθός δια τους φίλους του. Τα όρη τα όποια ύψούνται υπέρ τας κεφαλάς μας, τα Λευκά όρη λέγω, διηγούνται τας ήρωϊκάς αυτού πράξεις κατά τόν τριετή Κρητικόν άγώνα και κατά την τελευταίαν επανάστασιν, ήτις ήνάγκασε τόν Σουλτάνον να συνθηκολογήσει με την μικρόν αλλά μεγαλόψυχον Κρήτην. Ά-

Δημοσιογράφος και χρονογράφος από τους πιο ρωμαλέους, άφησε, εκτός από άπώπολλα χρονογραφήματα, τέσσερους τόμους πεζογραφημάτων που διακρίνονται για την ήθογραφική δύναμη, τη λιτότητα και τη δροσιά του ύφους καθώς και για τη ζωτικότητα των εικόνων. Το πιο αντιπροσωπευτικό έργο του, ο «Πατούχας», είναι μιá πρωτότυπη σύνθεσι με ήρωα ένα νεαρό Κρητικό. Στο «Όταν ήμουν δάσκαλος» καταγράφει σε σπαρταριστές σελίδες της άναμνήσεως του από ένα δημοτικό σχολείο της Κρήτης, όπου υπηρέτησε λίγα χρόνια.

Όλιγόλογος, σκυθρωπός, κλειστός τύπος, έκανε την εντύπωσι ανθρώπου σκληρού, ενώ κατά βάθος ήταν τρυφερώτατος. Φίλος της καθαρεύουσας, έπολέμησε τη δημοτική των άκρων κ' έβάφτισε «Μαλλιαρούς» τους οπαδούς της επειδή μερικοί άπ' αυτούς είχαν μακρόν μαλλιά. Έχρησιμοποίησε μιάν «άττικίζουσαν» γλώσσα σ' όλα τα έργα του, εκτός από το τελευταίο, που είναι γραμμένο σε άπταιστη δημοτική. Με το ψευδώνυμο «Διαβάτης» έγραψε επί 25 χρόνια στο «Έμπροδς» χρονογραφήματα γεμάτα από παρατήρησι, ειρωνεία και χάρη, που θυμίζουν το Λουκιανό, τόν όποιον είχε μεταφράσει. Ο Νιρβάνας τόν έλεγε «πατέρα του χρονογραφήματος». Γερασμένος πρόωρα, άποτραβήθηκε το 1918 στην ιδιαίτερη πατρίδα του, την κόμη Βιάννο της Κρήτης, και δυό χρόνια άργότερα πέθανε στο νοσοκομείο του Ήρακλείου από ήμπληγία.

Ι. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

νήκει εις γενεάν γιγάντων και ήμιθέων. Το όνομά σου υπήρξε τόσον σεβαστόν και τιμημένο μεταξύ των όμοεθνών σου, όσον υπήρξε φοβερόν εις τους έχθρούς. Οί Τούρκοι σ' έτρεμαν...»

Έδω άλλη διακοπή.

—Τά παραφουσκώνεις, μου έψιθύρισε ή φωνή ένός από τους φίλους μου, ό όποιος έστέκετο δίπλα μου.

Παρά τριχά να του φωνάξω «σκάσμός!» ή κάτι τέτοιο. Έπήγαινα τόσο ώραία. Είχα πάρει τόν άέρα του... άς πούμε του βήματος και οι άκροαταί μου, χωρίς να νοιώθουν μεγάλα πράγματα άπ' όσα έλεγα, έκρέμοντο από τα χείλη μου. Και ήμουν ίκανός να τραβήξω μακρυά στο δρόμο πούχα πάρει, άλλ' ή κακόβουλη εκείνη διακοπή μου τα χάλασε πάλι. Πώς να ξαναγυρίσω εις το έγκώμιο των ήρωϊσμών του μακαρίτη; Έπρεπε να περάσω εις άλλα προτερήματα του. Αλλά, με την ταρχή που μουφέρεν ή διακοπή, ή στροφή δέν ήτο εύκολη. Ξεροβήχοντας έλεγα κ' έξανάλεια: «Ο προκείμενος νεκρός...» Έπειτα μούρθε μιá ιδέα, που να μη μού ρχότανε. να μιλήσω για το γυιό του τόν Άλέξανδρο. Και ήρχισα να πλέκω το έγκώμιο του φίλου μας. Έπειτα είπα:

«Ποία όδύνη θα διαπεράσει, ως φάσανον, την καρδιάν του προσφιλέστατου υιού σου Άλεξάνδρου, όταν μακράν σου εύρισκόμενος θα μάθη τόν θάνατόν σου! Διατί να μη εύρίσκειται πλησίον σου να γλυκάνη τας τελευταίας σου στιγμάς; Ίσως δέ και ή έπιστήμη του όμου με την θερμότητα της υιικής του άγάπης θα κατώρθωναν να σε άποσπάσουν από τους όνυχας του άδυσωπήτου θανάτου...»

Τότε ένας χωρικός, συγγενής, φαίνεται, της οικογενείας, ό όποιος έστέκε πίσω μου, έρριξε στο σβέρκο μου μιá φράσι:

—Πε πρᾶμμα και για τ' άλλα παιδιά.

Πώς δέν τρελλάθηκα, Θεέ μου, κείνη τη στιγμή! Αλλά κατάφερα να γυρίσω πίσω το γέλιο που μ' ανέβηκε σά λόξυγας στο λαιμό. Από την άγωνία και τη ζέστη έτρεχεν ο ιδρώτας ποτάμι από το μέτωπό μου. Έσώπασα πάλι κ' έξεροκατίπινα. Να πω και για τ' άλλα παιδιά; Αλλά τι να πω, δι' όνομα Θεού! Μήπως τάξερα καλά καλά; Στρέφομαι λιγάκι και λέγω χαμηλόφωνα στο χωρικό:

—Πώς τα λένε;

—Ο Άντρουλιός...

—Ο Άντρουλιός, έξηκολούθησα, ό φημισμένος σκοπευτής, ό όποιος άνυπομονεί να συνεχίση τους ήρωϊκούς άθλους του γενναίου πατρός του...

—Η Μαρία, μου ψιθύρισε ο υποβολεύς.

—Η Μαρία, το κόσμημα του οίκου σου, ή σεμνή και ένάρετος Μαρία...

Εις το άκουσμα του όνόματός της ή Μαρία έβαλε φωνή μεγάλη:

—Μπαμπά μου και πώς θα μπαίνω στο έρμο το σπίτι να μη σε θωρώ μπλείο!

Αίσθανόμουν ότι δέν άντείχα πιά, ότι ή δύναμις της άντιστάσεώς μου ήτο στο τέλος της. Τι μαρτύριον ήτο αυτό, να έχω μιá τόσο άκράτητη όρμη να γελάσω,

Γεννήθηκε στη Σύρο το 1850. Έφοίτησε στο Διδασκαλείο των Αθηνών και διωρίσθη δημοδιδάσκαλος στην Άνδρο, μα δέν άργησε να εγκαταλείψη το επάγγελμα και ν' άφοσιωθεί στη λογοτεχνία, που άγαπούσε από παιδί.

Πήγε στην Πόλη κ' έγινε δημοσιογράφος, αλλά σε λίγο άναγκάσθηκε να φύγη κρυφά γιατί οι τουρκικές άρχές ήθελαν να τόν συλλάβουν εξ αιτίας πατριωτικών άσθρων του. Έρθε στην Αθήνα και μαζί με το Γαβριηλίδη, που υπό τις ίδιες συνθήκες είχε σχεδόν ταυτόχρονα φύγει από την παλιά βυζαντινή πρωτεύουσα, εξέδωσε τη σατιρική εφημερίδα «Ραμπαγός» (= άνθρωπος χωρίς καμμιá ιδεολογία, που αλλάζει διαρκώς κόμματα κλπ.). Φανατικός δημοκράτης, πατριώτης θερμόαιμος και θαρραλέος, έπολέμησε με στίχους και με πεζά το δεσποτισμό της εποχής, γι' αυτό κ' έφυλακίσθη δυό φορές με άποτέλεσμα να κλονισθή ή σωματική και ή ψυχική του ύγεια. Είχε τραγικό θάνατο σε ήλικία 38 ετών.

Από το έργο του Κλεάνθη Τριανταφύλλου, που ο Παλαμής θεωρούσε «λαϊκόν πρωτότυπον τραγούδιμα», δέν πρέπει ν' άναζητήση κανείς έσωτερικήν άξία και δύναμι λυρική. Ήταν ένα νεανικό έξσπασμα κ' ένα χρονικό του καιρού μ' έντονη επίδρασι των επαναστατικών άσθρων του Βερανζέρου, που πολύ είχε άγαπήσει και μεταφράσει ο συντάκτης του «Ραμπαγά».

ΑΠΟΚΡΙΑ

(άπόσπασμα)

Άπόκρια, ζουρλή θεά, έφέτος τι γυρεύεις; Σάν τι μουντζούρα να έλειπε στο χάλι μας αυτό; Όση μουντζούρα κι αν φορής έμ'άς δέ μασκαρεύεις, γιατί, και για μασκέρωμα δέν έμεινε λευτό... Άπόκρια και ποιός λαός μπορεί να κανηρήθ πώς πιότερο από μ'άς γιορτή μεγάλη τον σε κράζει; Όσο κι αν είναι μασκαρής κανείς δέ θα βρεθή να πη πώς πιότερο από μ'άς τη μάσκα του γιορτάζει... Έμεις, χωρίς τη μάσκα σου, Άπόκρια, μπορούμε να κάνουμε μασκαρεμού μεγάλες δοκιμές και μασκαράδες είμαστε αν ξεμασκαρωθούμε! Για ιδες καιρό που διάλεξεν Άπόκρια να βγή! Τώρα, που ανθίζουν οι ντροπές στην κλασική μας γή!

ΚΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

να ξεκαρδιστώ στα γέλια και να με πνίγη ή άγωνία! Και ο υποβολεύς το σκοπό του:

—Ο Νικόλας... ή Γαρουφαλιά...

Το βλέμμα μου έπεσε πάλι για μιá στιγμή στον πεθαμένο. και μου φάνηκε πώς ήμουν πιο άξιοθρήνητος και άπ' αυτόν.

—Και τι να είπω δια τόν Νικόλαον...

Δέν είχα τίποτα να είπω δια τόν Νικόλαον, άλλ' ούτε και μ' αφήχαν. Από το άπέναντι μέρος, όπου έστέκοντο δυό φίλοι μου, ήλθε ένα φύσημα μύτης, ένα γέλιο που ξεφυγε από τη μύτη, γιατί το στόμα ήτο φραγμένο με μαντήλι. Το φύσημα εκείνο και το μαντήλι που είδα στο στόμα κάτω από ένα μέτωπο χαμηλωμένο, με άποτελείωσε. Ούελλα από γέλια ξεσπασε από το στήθος μου. Και σαν άρχισα, ήτο άδύνατο πιά να κρατηθώ. Ήθελα να πω: «Γάϊαν έχοις έλαφράν» αλλά μόνον ή πρώτη συλλαβή έβγαине από το στόμα μου κ' έτελείωνε σε σπασμό γέλιου.

Στρέφομαι γύρω με άπελπισία και ζητώ μιá πρό-

(Συνέχεια στη σελίδα 20)

ΚΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΟΤΑΝ ΚΤΙΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ

Όταν στο δρόμο βλέπετε πώς ένα σπίτι κτίζεται, πολύ κοντά μην πάτε. Αυτό να το γνωρίζετε. Όσο μπορείτε πιο πολύ μακριά του να περνάτε,

γιατί κ' έδω οι κίνδυνοι, παιδιά μου, είναι μεγάλοι. Μπορεί ένα τουβλο να σάς βρή πάνω στο κεφάλι, ή και μία τάβλα από ψηλά με φόρα να κυλήσει και φάει—να σάς επισκεφθεί... χωρίς να σάς ρωτήσει. Μ' αυτά είν' όσα από ψηλά μάς απειλούνε. Όμως όπου ένα σπίτι κτίζεται μάς απειλεί κι ο δρόμος, που από τοιμμένα και νερά κι ασβέστη έχει γεμίσει, κι αλλοίμονο και τρισαλλοί σ' αυτόν που θα γλυστρήσει...

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Μην το παρακάνετε

Προχθές για τις σωματικές σās είπα τις ασκήσεις, και θα προσθέσω μερικά και σήμερα επίσης.

Λοιπόν θυμάστε τι είπαμε. 'Αλλ' όμως μη θαρρήτε, πώς όσο ασκείσθε πιο πολύ τόσο καλό θα ήτε. 'Οχι, παιδάκια μου καλά, καλό δεν κάνουν τα πολλά.

Το μέτρο και στην άσκησι χρειάζεται ακόμα. 'Εάν ασκείσθε ώρες πολλές και μέτρο δεν κρατήτε, κουράζεται το σώμα κ' έτσι, παιδιά μου, βλάπτεσθε, αντί να ωφεληθήτε.

Η ΓΙΑΓΙΑ

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 19)

φασί για να δικαιολογήσω την άσεβη παραφροσύνη μου. 'Αλλοι με κοιτάζουν με άπορία και άλλοι με θυμό· και μόνον οι φίλοι μου δεν με κοιτάζουν γιατί είχαν κρυφτή. Τό βλέμμα μου φτάνει στο φαρμακοποιό και στ' αμύτρα του βρίσκω την πρόφασί που ζητούσα. 'Ο Ζαμαλής βαφότανε κι από τη ζέστη ή βαφή είχε αναλιγώσει και με τον ιδρώτα σχημάτιζε κιτρινωπά ρυάκια στο πρόσωπό του.

—Μωρέ, βάφεσαι; του λέω για να δείξω τάχα ότι γι' αυτή την ανακάλυψι γελοῦσα.

—Δέ μου λές πώς είσαι για δέσιμο; αποκρίνεται ο Ζαμαλής και σκουπίζεται με μεγάλο χρωματιστό μαντήλι.

Διά να σκεπάσει το σκάνδαλο ο παππās άρχισε να ψάλλη. Την ίδια στιγμή δυό χέρια μ' έσπρωξαν προς τα έξω· ήταν ο χωρικός που μούλεγε τα όνόματα· και στην πόρτα της εκκλησιās μου λέγει:

—Τό καλό που σου θέλω, φύγε, φύγε γλήγορα!

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ

Ήμέρες φωτεινές — Ήμέρες μαύρες

ΑΠΟ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ με την τύχη του Έθνους μας γεγονότα, που συνέβησαν κατά το μήνα Φεβρουάριο, σημειώνουμε τα πιο σημαντικά:

1806 - 1.— Οι Κολοκοτρωναίοι Γιάννης, Γεώργας, Γιώργος και τα παλληκάρια τους κυκλώνονται από τους Τούρκους στο ληνό Δημητσανίτικου μοναστηριού. 'Αμύνονται γενναία αλλά ή άριθμητική ύπεροχή του έχθρου και τ' αναμμένα θειαφοκέρια που τους ρίχνει τους αναγκάζει να βγούν. Όλοι τους περνάνε από τα χατζάρια των εξαλλων μουσουλμάνων.

1827 - 5.— 'Ο Καραϊσκάκης, επί κεφαλής των πολιορκημένων στο Δίστομο, επιχειρεί ήρωικήν έξοδο. Οι Τούρκοι σκορπίζονται πανικόβλητοι αφήνοντας στα χέρια των νικητών ένα κανόνι και πολλά πολεμοφόδια και τρόφιμα.

1857 - 9.— Θάνατος του Σολωμού. «Έθνικόν δυστύχημα» χαρακτήρισε την απώλειά του ή 'Ιόνιος Βουλή, που συνεδρίαζε εκείνη την ήμερα, και διέκοψε άμέσως τις εργασίες της.

1825 - 11.— Αποβιβάζεται στη Μεθώνη ο 'Ιμπραήμ.

1944 - 12.— 'Η κορβέτα «Σαχτούρης» ρίχνει στο Αιγαίο ένα Ιταλικό άεροπλάνο.

1821 - 14.— Οι δεσποτάδες κι οι προεστοί του Μωριά προσκαλούνται στην Τριπολιτσά από τον καϊμακάμη— που άνησχει για τις διαθέσεις των ραγιαδων— «για σύσκεψη». Συλλαμβάνονται και φυλακίζονται. 'Από τα μαρτύρια, τις στερήσεις και τον τύφο πεθαίνουν όλοι, έκτός από τους επισκόπους Τριπόλεως και Κορίνθου και πέντε προεστούς, οι όποιοι ύστερα από το θρίμαβο των έλληνικών όπλων βρέθηκαν μισοζώνταντοι σ' ένα άπαισιο μπουντρούμι.

1821 - 16.— Στο άρχοντικό των 'Υψηλάντηδων τα τέσσερα αδέλφια συντάσσουν την ιστορική προκήρυξη για τη λευτεριά του Γένους. 'Αποφασίζουν να προσφέρουν στον άγώνα όλη τους την περιουσία, έκτός από το μεγάλο κτήμα της Κοζνίτσας (Ρωσσία), που άνηκει στη μητέρα τους. 'Όταν πάνε να τη ρωτήσουν αν έγκρίνη να δοθούν και τα εισοδήματά του (κάπου 50 χιλ. ρούβλια το χρόνο), άπαντάει: «'Εγώ προσφέρω στην Πατρίδα, έσας, τα πολυαγαπημένα μου παιδιά, και θα λυπηθώ τα ρούβλια;»

1826 - 17.— Τρία μεσολογγίτικα καράβια κατατροπώνουν τουρκικό στόλο από 32 πολεμικά, που για να σωθούν καταφεύγουν στη Σκύλλα.

842 - 18.— 'Η άναστήλωσι των εικόνων σ' όλη τη βυζαντινή αυτοκρατορία.

1822 - 20.— 'Ο Μιαούλης με λίγα καράβια καταναυμαχεί τον τεράστιο στόλο του καπουδάν πασά (Τούρκου άρχιναύρχου).

1913 - 22.— 'Ο άρχιστρ. του Έλλην στρατού Διάδοχος Κωνσταντίνος μπαίνει θριαμβευτικά στα Γιάννενα.

532 - 23.— 'Ο 'Ιουστινιανός βάσει τα θεμέλια του νέου μεγάλου ναού της Αγίας Σοφίας.

1947 - 23.— 'Η βασίλισσα Φρειδερίκη εγκαινιάζει το υπό την προστασίαν της «Έθνικόν 'Ιδρυμα».

1913 - 24.— 'Ο στρατός μας καταλαμβάνει το Καπάκι (έπαρ. Θρυάμιδος 'Ιωαννίνων).

1908 - 25.— 'Ο έπίσκοπος Κορυτσάς Φώτιος πέφτει από χέρι Βουλγάρου δολοφόνου.

1913 - 27.— 'Ο έλλ. στρατός μπαίνει στη Πρεμετή.

1959 - 27.— 'Ο άρχηγός της ΕΟΚΑ Διγενής (άντι-συν/ρχης Γρίβας) άμνηστεύεται από τους 'Αγγλους, αλλά ταυτόχρονα διατάσσεται να εγκαταλείψη την Κύπρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: 'Ιστορίες Παπαρηγοπούλου, Τριχοῦτη, Κοκχίνου, Φίλια, «Πελοποννησιακή Πρωτοχρονιά», «'Η Μάχη των Μύλων» Σπ. Πανηγιωτοπούλου, «'Εθνικόν 'Ιστορικόν 'Ημερολόγιον» Γ. 'Ασημακοπούλου, Ε. Κ. Μπούρα και Π. Παπαδόπου, «'Εγκυκλοπ. «Πύρρα», «'Ηλίου» κ. έ.

ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΡΑ

ΚΩΝ. Δ. ΚΟΛΟΒΟΥ

Από τότε που οι άνθρωποι άρχισαν να χρησιμοποιούν τη φωτιά, το άνεκτίμητο δώρο του Προμηθέως, σημείωσαν μεγάλη πρόοδο. Τα έργαλεία τους ήταν καμωμένα από χαλκό και μ' αυτά καλλιεργούσαν εύκολώτερα τη γή. Τα όπλα τους ήταν τελειότερα και έπαψαν να φοβούνται τα άγρια θηρία. 'Αλλοτε, στην εμφάνισι ενός λιονταριού, τρόμαζαν κι έτρεχαν να κρυφθούν. Τώρα όμως έχουν τα μέσα να άμύνονται και να καταδιώκουν τον έχθρό, όποιος κι αν ήταν. Οι κατοικίες που έχτιζαν ήταν πιο άνετες. Μέσα όμως στην εύκολη και άνετη ζωή

Μόνο ή βαρκούλα του Δευκαλίωνος έπλεε.

τους έχασαν εκείνον, που τους έστελνε τα τόσα αγαθά. Λησμόνησαν ότι χρωστούσαν κάποια εύγνωμοσύνη στο δημιουργό τους. Κι άφου έχασαν τους θεούς τους, εύκολώτερα έχασαν να μην υπολογίζουν τους συνανθρώπους τους. Οι θυσίες και οι προσφορές, οι προσευχές και οι λατρείες ήταν γι' αυτούς πράγματα χωρίς άξια, χωρίς σκοπό.

Αν όμως οι άνθρωποι έχασαν τους θεούς τους, δεν τους λησμόνησαν αυτοί και πιο πολύ ο παντοδύναμος Ζεύς.

Από τις χιονοσκέπαστες κι άνταριασμένες κορυφές του 'Ολύμπου, την κατοικία των αθανάτων, παρακολουθούσε όσα έγίνοντο από το ανθρώπινο γένος. 'Εκεί όπου πρώτα έβασίλευε ή χαρά, ή δικαιοσύνη και ή αγάπη, εκεί έχει στήσει τώρα το θρόνο της ή άσέβεια, ή άδικία, ή κακία, ή άγνωμοσύνη, ή συκοφαντία κι όλα τα κακά.

'Ο Ζεύς περίμενε ύπομονητικά, ότι ο κό-

σμος αυτός κάποτε θα εύρισκε το δρόμο του. 'Αδικά όμως!

Τα χρόνια περνούσαν και το κακό χειρότερευε. Τότε πια κι ο θεός άπελπίστηκε κι άπεφάσισε να καταστρέψη με κατακλυσμό τη μοχληρή αυτή γενεά. Θα άνοιγε τους καταρράχτες του ούρανού και κανένα πλάσμα ζωντανό δεν θα γλύτωνε, άπ' όσα εύρίσκοντο στη γή.

'Ανάμεσα σ' αυτούς τους ανθρώπους ζούσε κι ο γιός του Προμηθέως, ο Δευκαλίων με τη γυναίκα του την Πύρρα. Είχαν κι οι δυό τους πίστι βαθεία, εύσέβεια και καλώςήνη στην καρδιά.

'Ο Προμηθεύς, που μάντεψε έγκαιρα τη σκέψι του Διός, έπρόφθασε και είδοποίησε το γιό του να έτοιμαστή για να σωθή άπό τον καταστρεπτικό κατακλυσμό.

Τόν συνεβούλευσε να κατασκευάση μία βάρκα, να πάρη μερικά τρόφιμα και να μπη μέσα με τη γυναίκα του.

'Ο Δευκαλίων, σύμφωνα με τη συμβουλή του πατέρα του, άρχισε βιαστικά τις έτοιμασίες. Μόλις είχε προφθάσει, γιατί μία μέρα ο ούρανος σκεπάστηκε με μαύρα, βαρεία σύννεφα κι έχυνε άσταμάτητα νερό.

'Εννιά ήμερώνυχτα έπέφετε ή βροχή άδιάκοπα. 'Η γή άρχισε να πλημμυρίζει και να σκεπάζεται όλόκληρη. Οι άνθρωποι έτρεχαν να σωθούν στις ψηλές κορυφές των βουνών, αλλά κι αυτούς ακολουθούσε το νερό. 'Ετσι, τίποτε δεν γλύτωνε! Μόνο ή βαρκούλα του Δευκαλίωνος έπλεε.

Όταν πια δεν έμεινε τίποτε ζωντανό, σταμάτησε κι ο Ζεύς τον κατακλυσμό. Τα νερά λίγο-λίγο ύποχωρούσαν κι ή βάρκα με τους δυό έπιβάτες άραξε στην κορυφή του Παρνασσού.

'Αφού τα νερά χαμήλωσαν ακόμη πιο πολύ, ο Δευκαλίων με την Πύρρα βγήκαν από τη βάρκα και προσευχήθηκαν θερμά στο Φύξι ο Δία, τον προστάτη των φυγάδων.

'Ο Ζεύς δέχθηκε μ' εύχαρίστησι τη θερμή

προσευχή κι έστειλε τον 'Ερμή να τους ύποσχεθί ότι ή πρώτη εύχή του Δευκαλίωνα θα εκπληρωνόταν.

'Ο Δευκαλίων, πριν άπαντήση, έρριξε μία ματιά γύρω του, είδε την άπέραντη νέκρα που βασίλευε παντού και τρόμαξε. Τόν τρόμαξε ή έρημιά κι ή βουβαμάρα. Κελάδημα πουλιού δεν άκούοταν, ζωο ή δένδρο δεν έδειχνε να ύπάρχη πουθενά. Τι θα έκαναν αυτός κι ή γυναίκα του όλομόναχοι; Ποιόν θα είχαν συντροφιά και με ποιόν θα έμοιράζοντο τις λύπες και τις χαρές τους; Αυτά κι αυτά σκεπτόταν ο Δευκαλίων και παρακάλεσε: «'Ο τόπος να γεμίση από ζωή και να ξαναγίνι το ανθρώπινο γένος».

'Ο θεός Ζεύς παρήγγειλε τότε στο Δευκαλίωνα και την Πύρρα ότι, αν θέλουν να γεννηθούν νέοι άνθρωποι, πρέπει να σκεπάσουν το πρόσωπό τους και να ρίξουν πίσω τους τα κόκκαλα της μητέρας τους.

'Ο Ζεύς τους έστειλε τον 'Ερμή.

'Αμέσως κατάλαβαν κι οι δυό τί έννοούσε ο Ζεύς. Κι άφου εκάλυψαν το πρόσωπό τους, άρχισαν να πετούν πίσω τους πέτρες, που έβγαζαν από τη γή, τη μητέρα τους.

Όσες πέτρες έρριξε ο Δευκαλίων έγιναν άνδρες κι όσες έρριξε ή Πύρρα έγιναν γυναίκες.

'Ο νέος κόσμος που γεννήθηκε ήταν άγνός στην ψυχή και ποτέ πια δεν ξέφυγε από το σωστό δρόμο.

'Ο Δευκαλίων έγινε βασιλιάς πολύ δίκαιος και έδίδε το λαό του να κτίζη άνετες κατοικίες και να καλλιεργή τη γή με σύστημα.

Από τον Έλληνα, το γιό του Δευκαλίωνος και της Πύρρας, πήραν το όνομα τους οι κάτοικοι αυτής της χώρας, οι 'Ελληνες.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΑ

ΡΟΔΙΤΙΣΣΕΣ

ΜΑΝΝΑ

Μάννα τι λέξεις μαγική
που από μωρό την κράζω
μά πάντα ανατριχιάζω
σάν τούτη ακουστή!
Κι όπως μάς στέλνει ο Θεός
όταν ή νύχτα άπλώνει
και όλα τα κυκλώνει
το άγιο του το φώς,
κι όπως μάς στέλνει τη βροχή
σάν όλα την ζητάνε
και την παρακαλάνε
άνθρωποι, ζώα, γή,
κι όπως μάς στέλνει σπλαχνικός
το φύλακα άγγελό μας
να στέκη στο πλευρό μας
προστάτης κι οδηγός,
κι όπως καθ' ένας μας ζητά
στήριγμα κάποιον να έχη
για να του παραστέκη
στη λύπη, στη χαρά.
Έτσι σάν δώρο θεϊκό
μάς έδωσε τη μάννα
του κόσμου αυτού το θαύμα
για φύλακα ορατό.

ΕΦΗ Ι. ΧΑΙΡΕΤΗ Β' Γυμν.
Λυκείου «Κοραή» Ήρακλείου Κρήτης

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Ήταν ένα άπόγευμα χειμωνιάτικο.
Οι νιφάδες του χιονιού σκέπαζαν τα πάν-
τα μ' ένα άφράτο πουπουλένιο φόρεμα.
Κοίταζε άφηρημένη το χιόνι, που το
στριφογύριζε ο άνεμος. Έξαφνα άκούω-
ται, τσιχ, τσιχ στο τζάμι. Έτρεξε στο παρά-
θυρο: ένα χαριτωμένο πουλάκι χτυπούσε
μέ το ράμφος του το τζάμι. Πόση χαρά
ένοιωσε! Άνοιξε, και του έριξε μερικά
ψίχουλα. Πόσο θά ήθελα να γίνουμε φί-
λοι! Όμως, σε λίγο πέταξε με τις ανά-
λαφρες φτερουγίσσες του στον μολυβένιο
ουρανό. Το περίμενα με λαχτάρα να
ξανάλθη. Άλλά δεν ήλθε. Προτίμησε τη
φρεσκάδα του υπαίθρου και την ελεύθερη
ζωή, παρά τη δική μου την αγάπη!

ΛΙΤΣΑ ΧΑΛΚΟΥΣΗ
26ον Δημ. Σχολ. Πατρών

ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Τα δέντρα μάς χαρίζουνε
δροσιά, χαρά κ' υγεία.
Προσέχτε, μὴν τὰ βλάπτετε
γιατ' είναι άμάρτια.

ΠΑΝ Δημ. Σχ. Μεταξά-Νίκολιτε

ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ!

— Καλώς ώρισες, πατέρα!
— Καλή σπέρα! Καλή σπέρα!
— Δούλευες όλη τη μέρα...
— Καλή σπέρα! Καλή σπέρα!
— Σὺ μάς έφερες δώ πέρα
την αγάπη χρυσόχερα.
— Καλή σπέρα! Καλή σπέρα!

Σ. Γ. ΚΩΤΣΑΡΙΔΗΣ

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Σάν ήταν οι παλαιοί καιροί,
οί Σπαρτιάτες οί τρανοί
μέσ' σε γαρύ πιασμένοι
έβελναν θαρρεμένοι.

Κι έμεις σās λέμε θαρρετοί
ό, τι τραγουδάγαν κι αυτοί:
«Θά γίνουν τα παιδιά σας
πολύ καλύτερα σας!»

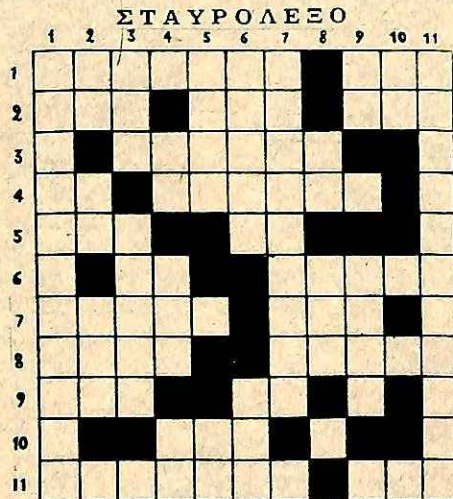
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΣ
Ε' Δημ. Μαυρομματίου Θηβών

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

- ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ- 1) Πόλις της Ήπει-
ρου-Νήσος των Κυκλάδων.
2) Τοπικόν επίρρημα.—Άθλητική όμάς
(άντ.)—Ποδοσφαιρική όμάς.
3) 'Η Έλλάς προχωρεί πάντα.....
4) 'Υποθετικόν—Γιός του Μωϋσέως.
5) Σύνδεσμος.—Άρθρον (άντ.)
6) 24 — Οι.... των Μεσογείων θεωρούν-
ται πολύ καλοί.
7) Πλανήτης (δοτ.)—Γνωστός από την
γυναίκα του.
8) Δεν βγάζει.....—Την ρίχνει το
κανόνι (αίτ.).
9) Το ήμισυ της κήμης—Σύνδεσμος.
10) 'Ηή επί τās.
11). Χώρα της Άφρικής—Τά άρχικά
μεγάλης Δυνάμεως.

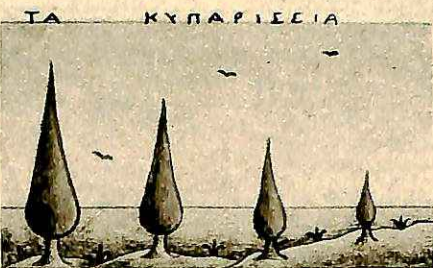
- ΚΑΘΕΤΩΣ- 1) 'Ηρώς της Έλλην.
έπαναστάσεως.
2). Μετοχή— Δύο όμοια σύμφωνα—
Τά έχει ή άράχνη.
3). Κατεσκεύασε την κιβωτό της βίβλου.
—Μέσον τροχίσματος.
4) 43—Πρόθεσις—άρθρον (πληθ.)
5).Το παίζουν τα παιδιά—Άραβικόνάρθρον.
6). 'Η γυναίκα του Άβραάμ—'Η μητριά
του Φρίξου και της Έλλης (άντ.).
7). Ήταν ο Παύλος.
8). Κτητική άντωνυμία (πληθ.).—'Ενά-
ρετος προφήτης της Π. Διαθήκης.
9). Άνθη—'Ηχος καμπάνας—
10). Είδος έταιρείας—
11). Τμήμα της Εύρώπης.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΣΕΡΔΕΝΕΣ
Β' τάξιν Ζ' Γυμν. Άρρένων Άθηνών.

ΠΟΙΟΣ; ΠΟΥ;

- Άπό τὰ τρία όνόματα το ένα είναι
σωστό.
1. Ποιός είπε: ο κύβος έρρίφθη; 'Ο
Άννίβας, ο Όκταβιανός ή ο 'Ιούλιος
Καίσαρ;
2. Ποιός άνεκάλυψε το πλάσμάδιον
της έλονοσίας; 'Ο Κόκ, ο Λαβεράν ή ο
Παστέρ;
3. Πού είναι το ιερόν όρος Φουτζιγιά-
μα; στις 'Ινδίες, στην Παλαιστίνη ή στην
Άπωνία;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
Γυμν. Τεγέας

ΝΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Γυμνασίου Θηβών

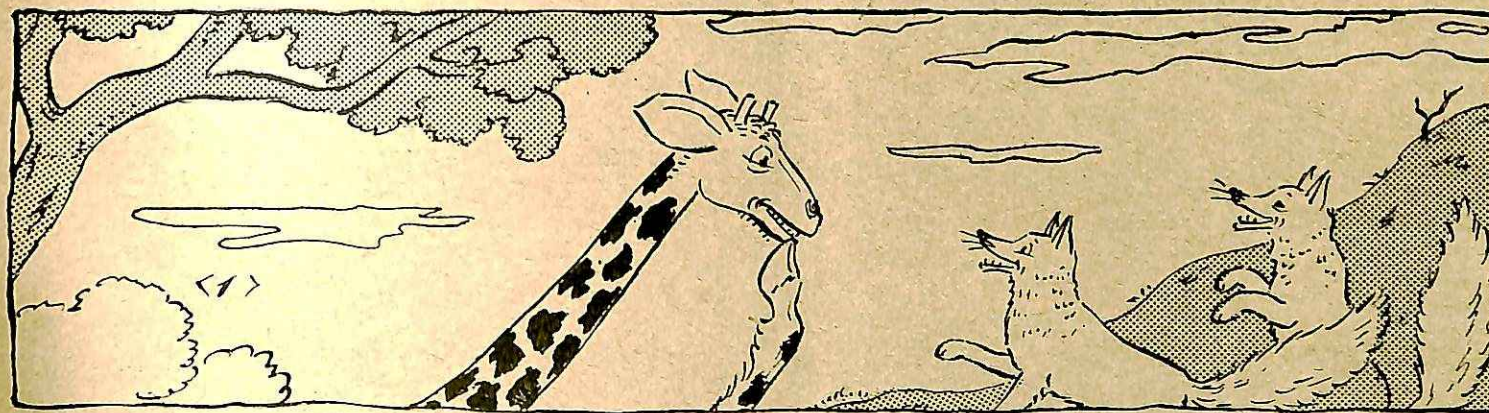
ΔΟΚΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ

1. Πυρπόλησε την ναυαρχίδα του
Καρά-Άλή.
2. Πρωτεύουσα κράτους των Βαλκα-
νίων.
3. Νήσος των Κυκλάδων.
4. Πλανήτης.
5. Ποταμός της Ρωσίας.
6. Άντιστροφος μουσική νότα.
7. Φωνήεν.

Τά άρχικά σχηματίζουν το όνομα κρά-
τους της Β. Άμερικής.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ
Γυμν. Κιάτου

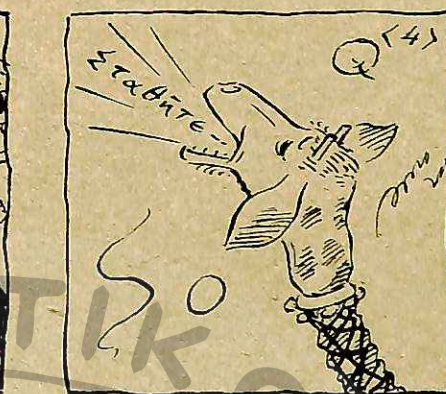
Το γαϊτανάκι

Στίχοι, σκίτσα Α. Β.

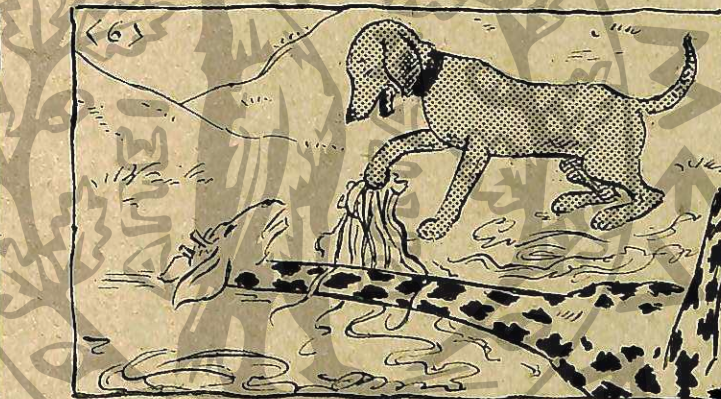
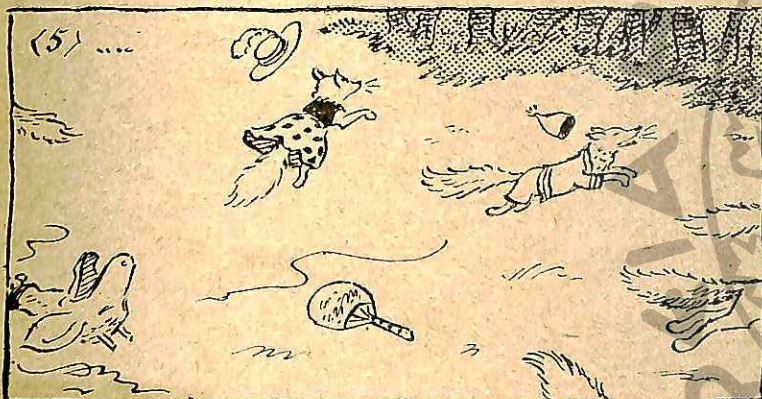
— Έ, τάμαθες, κυρά Ντουντού, Μπαίνει το Καρναβάλι
κι αν θέλεις θά μαζέψουμε λεπτά με το τσουβάλι!
— Μά πώς; «Γκαμήλα» θάχουμε ή μήπως «άλογάκι»;
— Όχι. Θά έτοιμάσουμε σπουδαίο «γαϊτανάκι»,
που θά χορεύουμε όλες μας, αλλά και σὺ μαζί μας.
Μά σὺ θά παίρνεις τὰ διπλά, που θάσαι ή πιό ψηλή μας!.

— Ο σύλλογός μας σε καλεῖ.
— Έλα, μὴ σκέπτεσαι πολύ.
— Έλα στο γαϊτανάκι μας, που τόσο σε λατρεύουμε.
— Μά γὼ δὲ χόρεψα ποτέ, λέει, ή Ντουντού με χάρι.
— Α, δὲ χορεύεις; τότε έμεις στο γύρο θά χορεύουμε
καὶ σὺ στη μέση άκίνητη, θά κάνης... το κοντάρι.

Την Κυριακή ή Ντουντού λοιπόν έπῃγε τραγουδώντας
κι όλο το άλεπουδαριό της φώναζε γελώντας
«Μπράβο! Μιά πρόβα άς κάνουμε». Τῃς βάζουν τὰ γαϊτάνια
και σάν κοντάρι στέκεται γεμάτη περηφάνεια!

Κι άρχίζουν κείνες το χορό. Άλλά σε όρα λίγη,
ώχ, του λαιμού το σφιξιμο άρχίζει να την πνίγη.
«Σταθήτε», λέει τριμλίζοντας, μ' άκόμα οί σπάγγοι πλέκονται
ώσπου ή φτωχή λιποθυμά και τότε μόνο στέκονται.

Μά ενώ πιά τώρα κόντευαν το γεύμα τους ν' άρχίσουνε,
της Άποκριάς την είσοδο για να πανηγυρίσουνε,
γαργίσματα άκουστήκανε
και οί κακίστρες κ' ύπουλες μεμιάς έσκορπιστήκανε.

Κι αὐτή στο σκύλο— Άχ, νάξερεις, σὺ ο καλός μου φίλος,
με πόση γλώκα μ' έπεισαν πὼς μ' άγαπούν! Κι ο σκύλος:
— Άπό πανούργο ύποκριτή, που όλο μέλι στάζει,
μὴν ξεγελιάσαι. 'Η γλώκα του κακό σου έτοιμάζει.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΙΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΧΡΑΥΡΟΥ

